Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдактар—№ 478. Рэдакцыя—№ 709.
[illegible] прыймаецца з 9-й да 3½ гадз.
Невыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]
ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible] За радок пэтыту перад тэкстам 1 р. 50 к. Сьпешныя на 50 проц. даражэй. Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. падатку.
ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible] Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумант 15 к. За кожны дадатковы 5 к. Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА [illegible] газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх паштова-тэл. канторах. [illegible] канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 122 (2310) Аўторак, 29-га мая 1928 г.

Трэба праверыць, ці выканана 20 проц. скарачэньня выдаткаў.

Дырэктыва ўраду аб 20-ціпроц. скарачэньні адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў, абгрунтаваная на вопыце вывучэньня органамі РСІ нашага савецкага апарату, павінна даць значную экаканомію нявытворчых выдаткаў—па СССР 300 міліёнаў руб., а па БССР каля 8 млн., і накіраваць іх на насьбораньне індустрыялізацыі і на культурнае будаўніцтва краіны.

Ня гледзячы на ўсю рэальнасьць гэтае дырэктывы, у некаторых установах і прадпрыемствах выкананьне яе пастаўлена пад сур'ёзную пагрозу, таму што ні гаспадарцы, ні грамадзкія арганізацыі не надавалі ёй патрэбнага значэньня. Ёсьць сакратары ячэек, якія, пасьля абсьледаваньня органамі РСІ прадпрыемстваў, на пытаньне, чаму ячэйка ня штурхнула на гэтую працу грамадзкія арганізацыі і сама ня брала ўдзелу ў ёй, адказвалі, што яны дырэктывы ня чыталі.

Рэзалюцыя апошняга пленуму ЦКК Усе КП(б), чацьверты пункт якое гаворыць: «Адзначаючы вельмі слабы ўдзел партыйных ячэек у справе кіраўніцтва і нагляданьня за ажыцьцяўленьнем скарачэньня адміністрацыйна-кіраўнічых выдаткаў, пленум ЦКК прапануе ўсім партыйным арганізацыям няўхільна сачыць за правядзеньнем скарачэньня і арганізоўваць прадугледжаны гэтай пастановай кантроль грамадзкіх арганізацый»—таксама ня чыталі.

Апрача таго, у пачатку мая УЦСПС за подпісам т. Дагадава выдаў абежнік усім прафэсыянальным арганізацыям аб тым, што фабзаўкомы, вытворчыя нарады, эканомкамісіі, часовыя кантрольныя камісіі павінны ўжыць самыя рашучыя захады да ажыцьцяўленьня 20-ці проц. скарачэньня.

Што неабходна зрабіць зараз, неадкладна, для таго, каб дагнаць прапушчанае, укласьціся ў зацьверджаныя каштарысы і выканаць дырэктыву ўраду?

Ячэйкі павінны прымусіць усіх кіраўнікоў установ і прадпрыемстваў рабіць справаздачы перад агульнымі сходамі супрацоўнікаў данае ўстановы ці прадпрыемства, як імі выканана дырэктыва аб 20-ціпроц. скарачэньні. Задача грамадзкіх арганізацый і ячэйкі—пасьля дакладу высьвятліць усе артыкулы скарачэньня. Ці сапраўды праведзена скарачэньне, ці гэта толькі скарачэньне па словах, а на справе адміністрацыйна-гаспадарчыя выдаткі зроблены пад выглядам апэрацыйных выдаткаў. Маецца шмат выпадкаў, калі гаспадарнікі адміністрацыйна-гаспадарчыя выдаткі пераводзяць у апэрацыйныя, так, напр., легкавы транспарт залічаюць у заводзкі транспарт, служачых залічаюць у рабочыя. Ёсьць выпадкі, калі гаспадарнікі скарачаюць такія выдаткі, якія дрэнна адбіваюцца на быце рабочых, у той час, як артыкулы на камандзіровачныя, на канцылярскія прылады растуць. Бываюць нават выпадкі, калі па каштарысу не прадугледжаны ніякія выдаткі на дапамогу ці танцьемы, а прадпрыемствы ці ўстановы, ня выканаўшы 20 пр. скарачэньня, залічаюць фонд спэцыяльных сродкаў на гэтыя мэты. Увесь даклад кіраўніка ўстановы і прадпрыемства трэба сурова прааналізаваць. Грамадзкія арганізацыі павінны ўзяць, згодна другому пункту рэзалюцыі пленуму ЦКК і майскаму абежніку УЦСПС, пад свой кантроль як правільнасьць гэтага дакладу, так і абавязковае выкананьне 20 проц. скарачэньня.

Ніякіх размоў аб немагчымасьці 20 проц. скарачэньня быць не павінна. На вопыце мы пераканаліся, што любое прадпрыемства, якое заяўляла аб немагчымасьці 20 проц. скарачэньня, пры сур'ёзным вывучэньні свайго апарату і сваіх выдаткаў выконвала дырэктыву. У зьвязку з тым, што некаторыя прадпрыемствы ня ўжылі адпаведных захадаў у першае паўгодзьдзе, і дапусьцілі значны перавыдатак,—становішча спраў гэтых прадпрыемстваў ускладнілася. Трэба вярнуць тое, што перавыдадзена ў першым паўгодзьдзі і дамагчыся эканоміі, каб укласьціся ў каштарыс. Пры ўважлівым падыходзе з боку саміх гаспадарнікаў і грамадзкіх арганізацый,—гэта магчыма,—гэта паказалі нам дзесяткі заводаў і фабрык, у якіх у першым паўгодзьдзі былі значныя перавыдаткі.

Асноўная задача грамадзкіх арганізацый складаецца з таго, каб пасьля дакладу дырэктара і працы па праверцы яго дакладу, намеціць канкрэтныя мерапрыемствы, гарантуючыя правядзеньне дырэктывы да канца. У нас часта гавораць аб чужых недахопах, буйных недахватах, але на свае дробныя недахваты, з якімі мы кожны дзень спатыкаемся ў сваёй практычнай працы, мы не звярчаем увагі.

Так і з 20-ціпроц. скарачэньнем. Кожны завод сам па сабе дае невялікую эканомію, а калі ўзяць усю эканомію ў цэлым па ўсіх заводах Саюзу, дык гэта складзе мільёны руб. і дасьць нам магчымасьць умацніць сродкі на вытворчыя і культурныя патрэбы краіны.

Трэба распачаць неадкладна ажыцьцяўленьне гэтай дырэктывы самым рашучым чынам, бо кожны дзень набліжае нас да канца бюджэтнага году і робіць правядзеньне дырэктывы аб 20-ціпроц. скарачэньні ўсё больш і больш цяжкім.

Крызіс польска-літоўскіх перамоў.

Праца бэрлінскіх камісій перарвана без дасягненьня станоўчых вынікаў.—Няўступчывасьць літоўцаў у пытаньні аб Вільні.

На тым-жа месцы.

ВАРШАВА, 27 V. Польскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе: «У зьвязку з тым, што першая сэсія польска-літоўскае камісіі па пытаньнях эканомікі, зносін і транзіту скончылася, прадстаўнік агенцтва меў гутарку з прадстаўніком польскае дэлегацыі Шумакоўскім. У гэтай гутарцы Шумакоўскі заявіў: „Як і ўсе нашыя перамовы з Літвою, перамовы і на гэтай сэсіі былі вельмі схожымі з ранейшымі з прычыны пазіцыі, якую займае літоўскі Урад у адносінах да Вільні. Не зважаючы на тое, што камісія абмяркоўвала выключна пытаньні эканамічнага характару і пытаньні зносін, не ўдалося, на жаль, дамагчыся станоўчых вынікаў, бо літоўская дэлегацыя высоўвала аргумэнты палітычнага характару. Літоўцы адмовіліся абмяркоўваць пытаньне аб заснаваньні простых зносін між Польшчаю і Літвою і прапанавалі заснаваць не простыя зносіны, а праз Усходнюю Прусію ці Латвію. Пры гэтым літоўцы заявілі, што літоўскі ўрад баіцца, як-бы згода яго на заснаваньне простых зносін не стварыла прэтэндэнта адносна тэрытарыяльнага статус-кво Вільні, за які Літва спрачаецца.

Мы былі прымушаны ня толькі адхіліць гэты пункт гледжаньня, але і заявіць, што ня існуе ніякае польскае тэрыторыі, якая-б магла лічыцца спрэчнаю, а таксама ніякага віленскага пытаньня, якое ўпамінаецца ў справаздачы дакладчыка Лігі Нацый выключна ў якасьці аднабаковае думкі Вальдэмараса, якая ня мае нічога супольнага з пастановаю рады Лігі».

* * *

БЭРЛІН, 26-У. Польскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе: «Агалошана афіцыйнае паведамленьне польскае і літоўскае дэлегацый у камісіі па пытаньнях эканомікі, зносін і транзіту, пасяджэньні якое адбываліся ў Варшаве».

У паведамленьні гаворыцца: 26-га мая камісія па пытаньнях эканомікі, зносін і транзіту заслухала даклады трох падкамісій: чыгуначнае, паштовае і тэлеграфнае. З гэтых дакладаў відаць, што на падставе прапаноў, зробленых да гэтае пары з абодвых бакоў, згода не магла быць дасягнута. З гэтае прычыны камісія прапануе літоўскай дэлегацыі падаць на адно з наступных пасяджэньняў праэкты аб заснаваньні чыгуначных, паштовых і тэлеграфных зносін.

Наступнае пасяджэньне камісіі адбудзецца 23-га чэрвеня.

ЗГОДА АБ „МАЛЫХ ЗНОСІНАХ".

БЭРЛІН, 27-5. Агенцтва Вольфа паведамляе: „Мяшаная польска-літоўская камісія па крыдычных пытаньнях, якая праводзіла сваю працу ў Бэрліне, парафіравала згоду аб т. зв. малых зносінах праз дэмаркацыйную лінію. У канцы чэрвеня камісія мяркуе ізноў распачаць сваю працу і разглядзець пытаньні, якія датычаць права пасяленьня і дзяржаўнае прыналежнасьці".

Новая канстытуцыя Літвы.

«СТАЛІЦА ЛІТВЫ—ВІЛЬНЯ».

КОЎНЯ, 26-5. Дэкрэтам прэзыдэнта абвешчана новая канстытуцыя, згодна якое прэзыдэнт і сойм выбіраюцца на 5 гадоў. Параграф 5-ты канстытуцыі гаворыць: «Сталіца Літвы—Вільня. У іншае месца сталіца можа быць перанесена толькі часова».

Новая канстытуцыя рэфэрэндуму не падлягае і набывае моц з 25-га мая.

ГЕНРАДА НЯ СПЫНЯЕ ПРАДАЖНІЦТВА.

З'ЯКЛІК КУКА ДА ВЫСТУПЛЕНЬНЯ ПРОЦІ ПЕРАМОЎ З ПРАДПРЫЕМЦАМІ.

ЛЁНДАН, 21-5. У апошнім нумары «Сэндэй Уоркерс» агалошан артыкул Кука, у якім ён падкрэсьлівае, што генэральная рада ня спыняе весьці перамовы з Альфрэдам Мондам аб „міры ў прамысловасьці" і што праэкты гэтыя, пасунутыя аб'яднанымі падкамісіямі, накладаюць на прафсаюзы пэўныя абавязацельствы бяз іх ведама. Кук далей зазначае, што генэральная рада вядзе перамовы з Мондам, не зважаючы на тое, што апошні толькі нядаўна выступіў у Рыме з пахвальбою фашызму. Кук заклікае рабочых да аб'яднанае кампаніі проці перамоў з групаю прамыслоўцаў.

МАГУТНАЯ ДЭМАНСТРАЦЫЯ КАМУНІСТЫЧНЫХ СІЛ НЯМЕЧЧЫНЫ.

У агульнанямецкім зборы чырвонага саюзу франтавікоў удзельнічала да 400.000 пралетарыяў.

ПАЛІЦЫЯ СПРАВАКАВАЛА РАССТРЭЛ ДЭМАНСТРАЦЫІ.

БЭРЛІН, 28-V. [illegible]

Парад рэвалюцыйных рэзэрваў.

БЭРЛІН, 26-V. [illegible]

Напад паліцыі на калёны франтавікоў.

БЭРЛІН, 28-5. [illegible]

Працэс шахцінскіх контр-рэвалюцыянэраў.

ПАДСУДНЫЯ ЗЬЯЎЛЯЛІСЯ ДОБРААХВОТНЫМІ АГЕНТАМІ ДЗЯНІКІНСКАЕ КОНТР-РАЗЬВЕДКІ.

Допыт Андрэя Каладуба.

МАСКВА, 26-5. У канцы дзённага пасяджэньня шахцінскага працэсу 26 га мая пасьля сумнага і няцікавага апавяданьня Андрэя Каладуба аб сабе самым, суд пачынае допыт абвінавачанага.

З усіх прыцягнутых па шахцінскай справе да адказнасьці падсудных Каладубу прыходзілася, водлуг яго слоў, мець справу толькі з інжынэрам Калганавым у перыяд з 1922 г. да моманту арышту.

На запытаньне Крыленкі, ці не заўважваў ён шкодніцкае працы, між іншым, у часе яго працы на капальнях Красьненскай і Аюце, Андрэй Каладуб адказвае: «Я нічога ня ведаў і не západозрываў. Ва ўсёй працы нічога ненармальнага ня было. Аб агіднасьці, якія там рабіліся, я даведаўся толькі тады, калі атрымаў акт абвінавачаньня».

Водлуг хадайніцтва абвінавачаньня, суд агалашае акт тэхнічнае экспэртызы аб капальні Аюце, дзе абвінавачаны загадваў праводкаю. Акт адзначае шмат недапусьцімых буйных дэфэктаў у праводцы, прычым у акце гаворыцца, што загадчык праводкі Каладуб ведаў аб гэтым. Акт падпісан галоўным начальнікам горнага аддзелу, тэхнічным інспэктарам і прадстаўніком інжынэрна тэхнічных сіл.

Андрэй Каладуб ваяўляе аб сваёй нязгодзе з ацэнкаю яго працы на праводцы капальні Красьненскае, ранейшае ўласнасьці абвінавачанага Самойлава.

Водлуг паказаньняў Самойлава і інжынэра Калганава, праца па праводцы капальні Красьненскай характарызуецца, як шкодніцкая. У момант нацыяналізацыі гэтая капальня была ўжо гатова, і выдаваць вялізныя сродкі на далейшую распрацоўку яе было зусім немэтазгодна.

Потым Андрэю наладжваецца вочная стаўка з Калганавым, на якой Калганаў катэгарычна заяўляе, што Андрэй Каладуб атрымліваў ад яго грошы за шкодніцкую працу рэгулярна, пачынаючы з 1923 да 1926 г. уключна і атрымаў да 5 тысяч руб.

Суд пачынае абсьледаваньне пытаньня аб адносінах Андрэя Каладуба да рабочых. Агалашаюцца паказаньні 6 рабочых, дадзеныя на папярэднім сьледзтве. Ва ўсіх паказаньнях гаворыцца, што Андрэй Каладуб адносіўся да рабочых ня толькі груба, але і сурова. У часе імпэрыялістычнае вайны за працаю ў Андрэя Каладуба марылі галадам і нават замучвалі на сьмерць палонных немцаў. У часе грамадзянскае вайны Андрэй Каладуб з усёй суровасьцю адносіўся да чырвонаармейцаў.

Паказаньні Каладуба Амяльляна.

Пакончыўшы з усіх гэтых паказаньняў Андрэй Каладуб пяьменна адказвае: «Нічога нахожага ня было».

Допыт Андрэя Каладуба скончан. Яго месца займае Каладуб старэйшы—Амяльлян, буйны горнаўласьнік, які пазапасіў да моманту прыходу савецкае ўлады каля ста тысяч руб. Ён працаваў у Данецка-Грушаўскім раёне, загадваючы рацыяналізацыяй, а потым і прафтэхнічнаю асьветаю. Яму 65 гадоў.

Вінаватым Амяльлян Каладуб прызнаў сабе часткова ў тым, што ён „ня ўжыў патрэбных захадаў для прасоўваньня прафтэхнічнае асьветы". Амяльлян Каладуб заяўляе, што рабочым на яго капальнях жылося ня так кепска. Абвінавачаньні яго ў кепскіх абыходзінах з рабочымі ён лічыць ні на чым неабгрунтаванымі.

Амяльлян Каладуб абвінавачваецца, між іншым, ва ўтойваньні ад савецкае ўлады выгоднае капальні—Бесьсяргенеўкі. Пытаньне аб Бесьсяргенеўцы разглядалася на спэцыяльнай нарадзе ў Калганава ў 1920 г. На гэтай нарадзе былі і Каладубы, але гэтае Амяльлян адхіляе. Недахопы працы інжынэрна-тэхнічнага пэрсаналу на капальнях Каладуб, як ён заяўляе, адносіць да някультурнасьці гэтага пэрсаналу. На запытаньне—як-жа людзі працавалі 20 гадоў пры гаспадарцы добра, а тут раптам забыліся—Каладуб адказвае, што ён думаў аб прычыне, калі сядзеў пад арыштам, але адзінае, да чаго ён дадумаўся, што аб вінаватасьці вырашыць суд.

Яму, аднак, нагадваюць аб яго паказаньнях на папярэднім сьледзтве, уласнаю рукою напісаных і падпісаных. У гэтых паказаньнях гаворыцца, што, седзячы пад арыштам, ён усебакова абдумоўваў і абмяркоўваў свае паводзіны і лічыў іх контр-рэвалюцыйнымі. Ён лічыць, што ён трымаў сябе, не як грамадзянін Савецкага краю, што такімі-ж контр-рэвалюцыянэрамі, як ён, былі і Беразоўскі, і Калганаў, і Нашывачнікаў, і Гаўрушэнка і Самойлаў і нават яго брат Андрэй Каладуб. Тут-жа ён таксама падрабязна пералічвае 9 буйных актаў шкодніцтва, учыненых шкоднікамі.

ШТО ПАКАЗАЎ БЫЎШЫ НАЧАЛЬНІК ШАХЦІНСКАЕ КОНТР-РАЗЬВЕДКІ.

Допыт Амяльляна Каладуба скончан. У залю суду ўводзяць пад вартаю чалавека з вайсковай выпраўкай у сівім курціку і цяжкіх ботах—сьведку Паўла Прудэнтава, ранейшага начальніка шахцінскае контр-разьведкі. Прудэнтаў паказвае, што Беразоўскі, Калганаў, Башкін, Каладубы Амяльлян і Андрэй, Штэйгер, Бабенка, Гаўрушэнка і Самойлаў вельмі часта [illegible] контр-разьведку. Ніхто іх не запрашаў—гаворыць Прудэнтаў—усе яны прыходзілі добраахвотна. Сакрэтнымі супрацоўнікамі яны былі, пэнсіі не атрымлівалі, прыходзілі водлуг уласнага жаданьня. Яны давалі весткі аб усім, што рабілася сярод рабочых—аб забастоўках, аб агітатарах і асьвятлялі бягучы момант. Весткі давалі каштоўныя і важныя. Яны выдавалі ўсіх актыўных рабочых, і контр-разьведка затрымлівала гэтых рабочых і праз начальніка гарнізону пасылала ў вайскова-палявы суд. Там іх ужо прысуджвалі да расстрэлу, пасылалі ў астрог і г. д. Колькі іх было? Дзесяткі, а можа і да сотні—адказвае сьведка. Колькі было выпадкаў расстрэлу, ён ня памятае, але гаворыць, што нямала.

Аднак усе памянёныя Прудэнтавым асобы: Калганаў, Бабенка, Башкін, Беразоўскі, Самойлаў і абодвы Каладубы катэгарычна адхіляюць сваю сувязь з контр-разьведкаю.

На гэтым канчаецца пасяджэньне судовае прысутнасьці. Наступнае пасяджэньне ў панядзелак у 10 гадзін раніцы.

Контр-разьведчыкі і мучыцелі рабочых.

Што кажуць сьведкі аб Каладубе старэйшым.

МАСКВА. Раніцішняе пасяджэньне шахцінскага працэсу 28-га мая пачынаецца допытам сьведкі—агента белае шахцінскае контр-разьведкі Кладзько. Сьведка пералічвае імёны абвінавачаных, якіх ён бачыў у контр-разьведцы, і ўспамінае некаторыя моманты дапамогі іх белым контр-разьведчыкам. На першым месцы ідуць абодвы Каладубы, Андрэй і Амяльлян. Далей—Эліядзэ, Бабенка, Беразоўскі, Калганаў, Някрасаў і Башкін. Некаторых з абвінавачаных сьведка называе па імені і па бацьку.

Усе выкрытыя сьведкаю абвінавачаныя катэгарычна адхіляюць сваю працу ў контр-разьведцы і нават самы факт наведваньня памяшканьня контр-разьведкі.

Дапытваецца сьведка, капальнік Кузьняноў. Яго паказаньні даюць яскравую характарыстыку сапраўднага твару падсуднага Амяльляна Каладуба. З рабочымі Каладуб абыходзіўся вельмі груба, хадзіў заўсёды з кіем і зьбіваў рабочых. У 1905 годзе, пасьля разгрому дому Каладуба, апошні сурова расправіўся з рабочымі: на яго просьбе рабіліся вобыскі, арышты, аддача рабочых пад суд, збойства розгамі, а часткі рабочых пасьля збойства павыдавалі пашпарты «бяз права службы на іншай капальні».

Далей сьведка апавядае аб паводзінах Амяльляна Каладуба ў 1918 годзе. Каладуб тады ўцёк у станіцу Мокры Лог, а адтуль—на Мяліхоўскую. У Мяліхоўскай вацкоўваў на рабочых белых афіцэраў. У канцы 1919 году, калі прыйшлі белыя, дык яны надалі яму годнасьць казака і надзелі на яго лампасы, а сын яго Канстанцін начапіў пагоны паручыка.

Амяльлян Каладуб спрабуе адхіліць паказаньні сьведкі.

Далей перад судом праходзіць сьведка, капальнік-інвалід Вайлаў. Ён падрабязна апавядае суду пра абставіны, пры якіх даводзілася жыць і працаваць капальнікам на капальнях, дзе кіраўнікам быў Амяльлян Каладуб. Апавяданьне яго ахапляе перыяд, пачынаючы з 1904 году. Сьведка Вайлаў кажа далей, наколькі моцна прыціскаў рабочых Амяльлян Каладуб. «Рабочаму не [illegible] было нават лусты белага хлеба купіць за сваю працу»—кажа сьведка.

Радасьць спатканьня.

А. М. Горкі ў Маскве.

МАСКВА. Учора а 1 гадз. 10 хвіл. дню прыехаў у Маскву Максім Горкі з сынам. На вакзале Максіма Горкага сустракалі шматлікія дэлегацыі ад рабочых, вучняў, пісьменьнікаў, артыстаў і розных іншых грамадзкіх арганізацый. У ліку спатыкаўшых былі т. т. Бухарын, Варашылаў, Арджанікідзэ, Угланаў, Энукідзэ, Луначарскі, пісьменьнікі Серафімовіч, Лявонаў, Пільняк, Гладкоў, Лідзін і інш.

Дэлегацыя маскоўскага мастацкага тэатру на чале са Станіслаўскім перадала Максіму Горкаму пук жывых кветак.

Пад няспынныя прывітаньні і выгукі „ура" Максіма Горкага на руках вынесьлі з вагону на пляц, дзе з аўтамабілю быў адчынен прывітальны мітынг. Шматтысячны натоўп, які заняў увесь пляц Беларуска-Балтыцкага вакзалу, спаткаў Горкага гучнымі выгукамі «ура». На паветра ўзьляцелі тысячы шапак і капялюшоў.

Першым выступіў з прывітаньнем т. Сьмідовіч, які сказаў: наш каханы пралетарскі пісьменьнік Аляксей Максімавіч Горкі ізноў з намі. Ён—наш прыяцель, кожная наша радасьць зьяўляецца і для яго радасьцю, кожная наша няўдача—яго няўдача. Пажадаем-жа Аляксею Максімавічу шмат гадоў плённае працы, каб ён увасобіў у мастацкіх вобразах хараство новага жыцьця.

Ад імя маскоўскіх рабочых і работніц і ўсіх грамадзкіх арганізацый з прывітаньнем выступіў старшыня МГСПС т. Міхайлаў.

У адказ на прывітаньні Максім Горкі сказаў толькі некалькі слоў: „Я так зьдзіўлен, я так ўсхваляван,—сказаў ён,—што зусім нездольны выказаць нават і сотае долі таго, што зараз адчуваю. Я задаволен, што бачу вас, гэтую масу, якая будуе сапраўды новае жыцьцё. Вы ўжо прабачце мяне,—скончыў Аляксей Максімавіч,—я лепш напішу аб тым, што адчуваю зараз».

Засуджаныя „грамадаўцы" вывезены ў Вронкі.

Віленскія польскія газэты паведамляюць, што вечарам таго-ж дня, як суд абвесьціў сваю пастанову абвінавачаным «грамадаўцам», іх падзялілі на групы і пад узмоцненым паліцэйскім эскортам перавезьлі на вакзал. Там яшчэ раней былі прыгатаваны два вагоны, якія стаялі на самых задніх рэйках.

Абвінавачаных падзялілі на дзьве групы і адну з іх з б. пасалом Валошыным, Акінчыцам, і К. Гоцька накіравалі праз Ліду, а другую—з б. пасламі Тарашкевічам, Рак-Міхайлоўскім і Мятлой праз Горадню накіравалі ў Вронкі.

Вронкі — самы цяжкі вастрог у Польшчы.

Падрабязнасьці інцыдэнта пасьля прысуду „Грамады".

«Кур'ер Віленскі» (№ 115) паведамляе, што пасьля абвяшчэньня прыгавору над «Грамадой» на галовы абвінавачаных пасыпаліся кветкі, якія кідала прысутная ў залі публіка, а асабліва паслы Валынец і Дварчанін, якіх паліцыя выправадзіла з залі.

Выправаджан быў з залі і прафэсар віл. бел. гімназіі Мікола Сіняўскі, якога арыштавалі.

НАБРАЛІ Ў РОТ ВАДЫ...

Ніводная віленская польская газэта ні слова ня кажа аб цяжкім прысудзе над „Грамадою". Той самы «Кур'ер Віленскі», які ў апошні час друкаваў спачуваючыя «Грамадзе» артыкулы і заклікаў суд паглядзець на справу «Грамады» ня толькі з чыста фармальнага боку, зусім замоўк і друкуе артыкулы аб украінскіх і яўрэйскіх справах.

Чарговы працэс б. пасла Валошына.

«Віл. Слова» (№ 117) паведамляе, што аднача́сова з працэсам «Грамады»—у Беластоку разглядалася справа б. пасла Валошына, абвінавачанага ў тым, што на мітынгу ў Сакольцы ён дазволіў сабе ўжыць абражаючыя выразы ў адносінах да прадстаўнікоў улады.

Суд прысудзіў Валошына на 1 год астрогу. Кара гэтая ня мае рэальнага значэньня, бо яна пакрываецца прысудам па працэсу «Грамады».

ФАШЫСЦКІЯ ГВАЛТЫ Ў ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ.

Пра забойства двух беларусоў.

23 мая г. г. Беларускі пасольскі клюб падаў у сойм інтэрпэляцыю, у якой выказаў жаданьне зрабіць дакладнае сьледзтва з прычыны забойства 20 мая г. г. ў Маладэчынскім павеце паліцыянтам Роўбэ двух беларускіх сялян Чэрвінскіх.

Палітычная судовая расправа.

17 чэрвеня г. г. апэляцыйны суд у Вільні на выязной сэсіі ў Наваградку будзе разглядаць справу Кішнеля, Бярэзіна, Іванцэні, Лаксіна, Лойкі, Мініча, Ганчарэўскага і Станкевіча па арт. 102 К. К. за прыналежнасьць да акруг. кам. КПЗБ.

ЗАБАРОНА СХОДУ БЕСПРАЦОЎНЫХ У ВІЛЬНІ.

У зьвязку з уваходам з 15-га мая ў жыцьцё загаду міністэрства працы і грамадзкае апекі ў справе скасаваньня дапамог,—14 мая мелася адбыцца вялікае веча беспрацоўных у гарадзкой залі. У апошнія хвіліны перад пачаткам адміністрацыйная ўлада забараніла гэтае веча. Беспрацоўныя сабраліся ў ратушы, дзе выбралі трох дэлегатаў і паслалі іх да віленскага ваяводы Рачкевіча.

КАНФІСКАЦЫЯ „ГОЛАСУ ПРАЦЫ".

Віленскі староста сканфіскаваў № 11 беларускай радыкальнай газэты „Голас Працы" за артыкул пад назвай—„Што далей".

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ

«УРАЧЫСТЫЯ СХОДЫ» З УДЗЕЛАМ ПРАДСТАЎНІКОЎ ПОЛЬСКАЕ ЎЛАДЫ.

ВАРШАВА, 26-У. У чацьвер украінскія белагвардзейскія эмігранты наладзілі ў Варшаве „ўрачысты сход", прысьвечаны гадавіне сьмерці Пятлюры. На сходзе прысутнічалі прадстаўнікі польскае вайсковае і цывільнае ўлады, у тым ліку вайсковы камэндант Варшавы і варшаўскі староста.

Па прыкладу ўкраінскіх эмігрантаў намераны зрабіць і эмігранты-грузіны, якія склікаюць на нядзелю „ўрачысты сход" з прычыны „дзесятых угодак агалашэньня незалежнасьці каўкаскіх рэспублік". Для наладжаньня гэтага сходу дадзена памяшканьне варшаўскага муніцыпалітэту.

КАНФЛІКТ У ВУГОЛЬНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЬЦІ.

У зьвязку з умовай, якая скончылася 1-га мая г. г., адбылася нарада саюзу гарнякоў і вугольных прамыслоўцаў. Прамыслоўцы жадалі рэвізіі ўмовы, на варунках якія пагоршылі-б становішча работнікаў. Саюз гарнякоў жадаў 20 проц. падвышкі платы і цэлага шэрагу паправак. Да паразуменьня ня прышлі, і цяпер пануе „бязўмоўшчына".

БЕЛАЭМІГРАНЦКІЯ ТЭРАРЫСТЫ ВЫЗВАЛЕНЫ З АСТРОГУ.

ВАРШАВА, 26-5. Варшаўскі суд на распарадчым пасяджэньні вызваліў да суду без закладу 10 белаэмігрантаў, арыштаваных у зьвязку з замахам на гандлёвага прадстаўніка СССР у Польшчы тав. Лізарава. Сярод вызваленых брат Юркі Вайцахоўскага—Сяргей Вайцахоўскі, старшыня эміграцкага камітэту і інш.

МАРАЛЬНАСЬЦЬ ППС-аў.

Польскія газэты паведамляюць аб цікавым выпадку ў Ломжы. Да ломжынскае кабеты Аляксандры Высмулак на вуліцы падышоў Генрык Чарнецкі і некалькі разоў так моцна яе ўдарыў, што жанчына ўпала.

На паднятыя крыкі выбег з свайго памяшканьня доктар М. Чарнецкі, ППС-аўскі пасол у сойме, брат Генрыка. Браты супольна пусьціліся за ўцякаючай жанчынай аж на падворак нейкага Вэйраха. Там пасол-доктар пагражаў Высмулковай за тое, што быццам яна намаўляла яго пацыентаў лячыцца ў іншага доктара.

Ці-ж дзіва пасьля гэтага, што ППС-паслы служаць у дэфэнзыве?

КАНТРОЛЬ ФРАНЦЫІ НАД РУМЫНСКІМІ ФІНАНСАМІ.

ВЕНА, 26-5. Водлуг румынскага ўрадавага паведамленьня, апэрацыі румынскага нацыянальнага банку будуць ад гэтага часу падпарадкаваны кантролю з боку францускага банку.

Як паведамляюць з Бухарэсту, гэтае паведамленьне выклікала вялікае абурэньне ў румынскіх банкаўскіх колах.

У АПОШНІ ЧАС.

(Атрымана а 1-й гадз. ночы).

ГАЛОЎНЫЯ ВЫЙГРЫШЫ АВІАЛЁТАРЭІ.

ХАРКАЎ. Скончыўся тыраж другой усесаюзнай авіалётарэі. Разыграна 11.093 выйгрышаў на 210 тысяч рублёў.

Падарожжа ва ўсе часьці сьвету або 7.500 рублёў грашыма прыпала на білет 2739, сэрыі 257. Два падарожжы навакол зямное кулі выйгралі білет 2588, сэрыі 194 і білет 822, сэрыі 275.

АПЭТЫТЫ САЦ.-ДЭМАКРАТАЎ НА ПАРТФЭЛІ ВА ЎРАДЗЕ.

БЭРЛІН, 28-5. Лідэры сацыял-дэмакратычнае партыі радзяцца наконт складу будучага ўраду і яго праграмы. Яны намецілі рэйхсканцлерам сучаснага пруcкага прэм'ера Брауна.

Апроч таго, сацыял-дэмакраты хочуць патрабаваць для сабе партфэлі міністраў унутраных спраў, шляхоў зносін, харчаваньня, народнае гаспадаркі і фінансаў.

Максім Горкі прыехаў у СССР.

ПРАЕЗД ГОРКАГА ПРАЗ БЕЛАРУСЬ.

Спатканьне тав. Горкага ў Негарэлым.

[illegible]

Прамова тав. Горкага.

[illegible]

Будзем бадзёры, будзем працаваць разам.

Прывітаньне вам усім, шчырае маё прывітаньне.

ЯК МЕНСК СПАТКАЎ М. ГОРКАГА

[illegible]

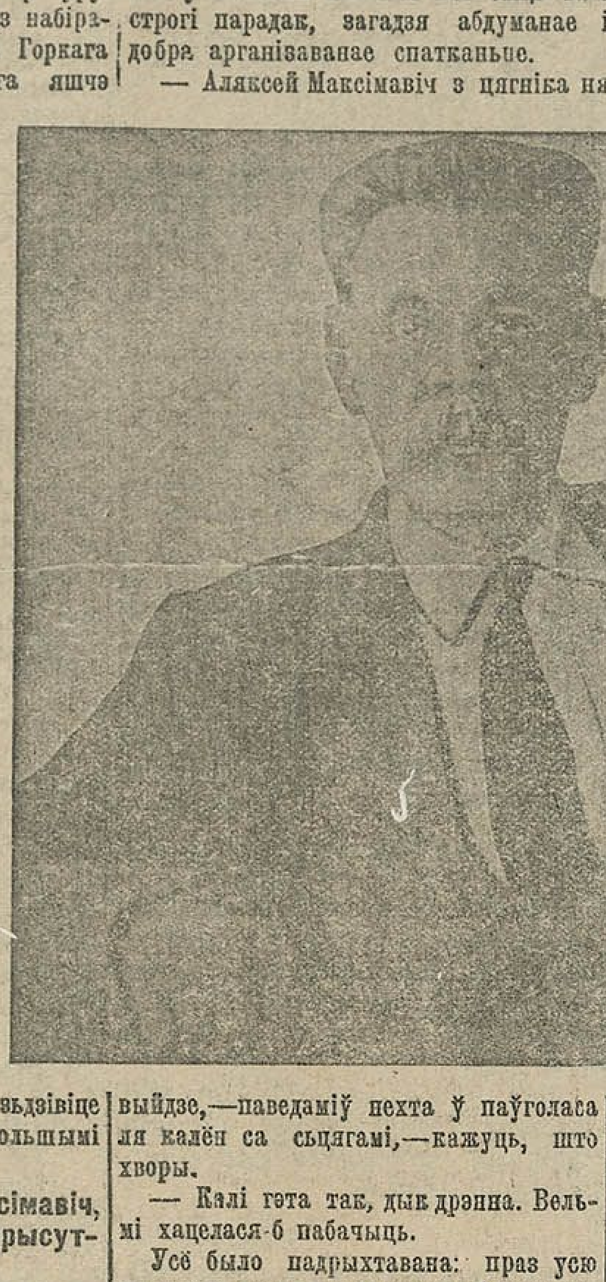

[illegible] ...лёны захваляваліся.

І апаратары, і фото-рэпарцёры з Менску і з Масквы не чакалі таго, што здарылася. Гэтага ніхто ня мог чакаць.

Чыгуначнік даў сыгнал—і цягнік спыніўся. Усе падрыхтоўкі, якія рабіліся загадзя, пашлі на нішто. Калёны растроіліся, і людзкая хваля з усіх бакоў абляпіла цягнік.

Нехта крыкнуў "ура", і гэта «ура» доўга ня сьціхала. Толькі праз некалькі хвілін нехта вышаў на пляцоўку вагону і, махаючы ў паветры белай хустачкай, сьцішыў яго.

— Ура!—крыкнуў нехта зноў.

— Ціха, ціха, годзе ўжо. Аляксей Максімавіч гаварыць хоча!

Толькі гэты аргумэнт мог стрымаць «ура».

Няпраўда: Аляксей Максімавіч гаварыць яшчэ ня думаў. Гэта схлусіў нехта, каб даць магчымасьць выступіць з прамоваю рабочаму-чыгуначніку.

Прыклееныя да вагонаў людзі, якія павінны былі пісаць і фатаграфаваць, сваёй працы выконваць не маглі. Ні просьбы, ні пагрозы, ні сіла нічога не памагалі. Так, прыкованыя да вагонаў, яны і прастаялі да адыхода цягніка.

— Прывітаньне табе, дарагі Аляксей Максімавіч!—кажа рабочы-чыгуначнік.—Я памятую, нібыта гэта было сёньня, нашу сумесную працу ў сьлясарні. Шмат часу прайшло, шмат [illegible]

[illegible] ...чы хціва перакідаюцца з адной калёны на другую. Ён хоча нешта сказаць, але ня можа—кашаль перашкаджае.

— У мяне няма слоў, каб выказаць вам, дарагія таварышы, падзяку за спатканьне. Такое спатканьне можа быць толькі ў пралетарскай дзяржаве, дзе ёсьць магчымасьць адкрыта выказваць свае пачуцьцё.

Гледзячы на вас, я адчуваю і ведаю, кім вы выяўляецеся для мяне, а я для вас. Будзем ісьці разам да перамогі!

Галасы радасьці, прывітаньні, аркестры музыкі зьліліся ў адзін нясьціханы гул.

Букеты кветак і прывітальныя лісты завалілі Аляксея Максімавіча. Ён глядзіць на адрасы, напісаныя на канвэртах і дзівіцца: «Адкуль, ад каго гэтыя лісты»?

Толькі седзячы ў вагоне, ён убачыць, што гэтыя лісты—дань менскага працоўнага люду. Толькі пішучы свой наступны твор аб гасьціне ў СССР, Аляксей Максімавіч успомніць пра лісты менскага пралетарыяту, толькі тады ён выкарыстае іх.

Цягнік адыйшоў. Людзкая маса пачала расходзіцца.

Здарылася вялікая гістарычная падзея: працоўныя г. Менску ўласнымі вачыма ўбачылі свайго дарагога пісьменьніка.

С. Азерскі.

У вагоне з М. Горкім.

[illegible] ...навейшых выстаўкі—апошні зьнуляецца цэнтрам усёй выстаўкі. Нязьмерны лік газэт—пэрыядычных, насьценных, тыражы газэт, спосабы распаўсюджваньня прэсы—ад чыгуначнага да перавозкі на аленях і сабаках—усё гэта паказана наглядна, у руху...

У далейшай гутарцы, зірнуўшы на газэту і ўбачыўшы імя Я. Коласа, М. Горкі пачынае распытваць пра беларускіх пісьменьнікаў.—Ці жыве [illegible] ...рымаў дзьве беларускія кніжкі.

Горкага вельмі цікавяць маладыя беларускія пісьменьнікі. Пры выхадзе з вагону, Горкі прасіў мяне пераслаць яму ўсё, што выйшла за апошнія часы з пад пяра беларускіх пісьменьнікаў.

У Менску Горкі горача прывітаўся з Я. Коласам і іншымі прадстаўнікамі Беларусі.

А. Сяньковіч.

СПАТКАНЬНЕ М. ГОРКАГА НА МЕНСКІМ ВАКЗАЛЕ.

Арганізацыі рабочых, служачых і камсамольцаў, пастроіўшыся на пэроне, з нецярплівасьцю чакаюць прыбыцьця цягніка.

Цягнік прышоў са спазьненьнем. Доктар, які праваджаў М. Горкага, вышаў з вагона і паведаміў, што Горкі вельмі дрэнна сябе адчувае і з гэтай прычыны просіць, каб арганізацыі дазволілі яму ня выходзіць з вагону.

Ад імя чыгуначнікаў выступіў рабочы-чыгуначнік, які некалі разам з А. М. Горкім працаваў у сьлясарні. У некалькіх словах ён падзяліўся з прысутнымі сваімі ўражаньнямі аб Горкім.

Прадстаўнік вайсковых часьцей выказаў гарачае прывітаньне дарагому госьцю.

НК Асьветы Беларусі тав. Баліцкі ў кароткай прамове адзначыў, што А. М. Горкі для пралетарыяту Беларусі асабліва дарагі. На яго клясычных творах будзе выхоўвацца маладое пакаленьне.

Доўга гаварыць ня было калі. Ужо быў дадзен другі сыгнал для адходу цягніка. З дзьвярэй вагону выглянуў М. Горкі.

— Дарагія таварышы! Я не магу гаварыць, бо я моцна расхваляваны дый слоў няма, каб перадаць імі тое ўражаньне, якое я атрымаў ад вашага цёплага спатканьня!

Так спаткаць мяне маглі толькі працоўныя Савецкага Саюзу, з якімі зьвязана ўсё маё жыцьцё.

Трэці сыгнал. Цягнік рушыўся. Дружнае „ура" доўга неслася ўсьлед выдатнаму пралетарскаму пісьменьніку.

СУПРОЦЬ КАТАРЖНАГА ПРЫСУДУ НАД ГРАМАДОЙ.

Адамсьціцца паном.

(Па тэлефону з Гомелю).

Весткі аб нячуваным прысуду над грамадаўцамі выклікалі абурэньне рабочых і працоўнай інтэлігенцыі Гомелю. Па ўсіх заводах, фабрыках і арганізацыях адбыліся шматлікія сходы. Усюды на сходах працоўныя пратэставалі супроць нячуванага ўціску працоўных і сялян Заходняй Беларусі.

Надыдзе час, калі працоўныя масы Заходняй Беларусі і Польшчы скінуць з сябе ярмо капіталізму і тады яны адамсьцяць паном за ўсе іх крыўды, за ўсё тое прыгнечаньне, якое яны цярпелі ад абшарнікаў і капіталістаў.

Мы заўсёды з вамі.

Мы, грамадзяне г. Горак, студэнты, рабочыя і служачыя і сяляне Горацкага раёну, абураныя вынікамі суду над Беларускай Раб.-Сял. Грамадой, рашуча пратэстуем супроць жорсткага прысуду над людзьмі, якія хацелі для свайго народу зямлі, культурнага разьвіцьця і школы на роднай мове, што даўно ўжо зьяўляецца правам большасьці народаў і не забараняецца нават канстытуцыяй Рэчы Паспалітай.

Мы ўпэўнены, што недалёка той час, калі рабочыя і сяляне Польшчы і Зах.-Беларусі будуць рабіць свой справядлівы суд над польскай буржуазеяй, якая зьяўляецца катам свайго і чужога народу.

Рабочыя і сяляне Заходняй Беларусі! Будзьце бадзёры: Мы заўсёды з вамі!

Слава змаганьнікам за справу працоўных.

Мы, працоўныя г. Магілева, рашуча пратэстуем супроць жорсткай расправы польскага фашысцкага суду над прадстаўнікамі рабочых і сялян Зах. Беларусі—членамі беларускай Грамады. Мы патрабуем вызваленьня ўсіх членаў Грамады, якія мучацца ў белапольскіх засьценках.

Слава змаганьнікам за справу працоўных!

Гэта крыўда ім не даруецца.

Агульны сход чыр-цаў, курсантаў і кампалітскладу № Беларускай дывізіі выказвае сваё абурэньне супроць прысуду польскіх фашыстаў над нашымі братамі, членамі Беларускай Раб.-Сял. Грамады.

Няхай памятаюць белапольскія каты, што гэта крыўда ім не даруецца.

Няхай ведаюць паны, што зьдзекамі над нашымі братамі ім не задушыць рэвалюцыйнага руху ў Зах Беларусі.

ПРЭЧ ФАШЫСЦКІ ТЭРОР.

Працоўныя г. Магілёву, сабраўшыся на мітынг у ліку 15000 чалавек, выказваюць сваё абурэньне і рашучы пратэст супроць прысуду польскага фашысцкага суду над Беларускай Грамадой.

Працоўныя г. Магілёву заклікаюць працоўных усяго сьвету даць адпор азьвярэламу польскаму фашызму. Няхай ведаюць польскія паны, што іхныя турмы не запалохаюць рабочых і сялян Заходняй Беларусі.

— Мы патрабуем вызваленьня ўсіх засуджаных грамадаўцаў. Мы патрабуем спыненьня дзікага тэрору ў Заходняй Беларусі.

Няхай жывуць слаўныя ўдзельнікі Беларускай Грамады, якія імкнуцца да вызваленьня сялян і рабочых Зах. Беларусі ад уціску польскай буржуазеі.

Няхай жыве барацьба і перамога рэвалюцыйнага пралетарыяту ва ўсім сьвеце!

Рэпрэсіямі ня спыніць рэвалюцыйнага руху.

Заслухаўшы інфармацыю аб прысудзе над Беларускаю Грамадой, Пухавіцкая раённая нарада старшынь яч. Мопр'у, ад імя 1800 сяброў ячэйкі, шле праклёны польскай буржуазеі, якая стараецца задушыць рэвалюцыйны рух у Зах. Беларусі. Няхай ведаюць польскія паны, што гэты прысуд яшчэ больш узьдыме працоўных Зах. Беларусі на барацьбу за сваё вызваленьне.

Няхай жыве Беларуская Раб.-Сялянская Грамада!

Па Беларускай ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Цеганіна з землеўпарадкаваньнем.

Старыя-Дарогі. У 1922 годзе сяляне вёскі Слабодка, Стара-Дарожскага раёну, пачалі хадайнічаць перад мясцовай уладай аб землеўпарадкаваньні вёскі.

Неаднойчы ўносілася гэтая вёска ў плян землеўпарадкаваньня. Але-ж усё было дарэмна: землеўпарадкаваньне не праводзілася.

І так з году ў год. Нарэшце, у гэтым 1928 годзе сялян упэўнілі, што землеўпарадкаваньне ў Слабодцы зацьверджана і будзе абавязкова праведзена.

Але далей гэтага справа не пайшла. І на запытаньне: ці будзе праведзена землеўпарадкаваньне Слабодкі сёлета, загадчык зямельнай часткі РВК адказаў, што землеўпарадкаваньне сёлета будзе праведзена толькі ў тых вёсках раёну, дзе яно ня скончана летась, г. зн. у в. в. Язылі і Вярхуціне. А Слабодка хай яшчэ пачакае.

— Чакалі землеўпарадкаваньня столькі, пачакаем і яшчэ... Ужо прывыклі... Толькі, мабыць, трэба абмінуць РВК, ды ў Рабоча-Сялянскую Інспэкцыю,—кажуць сяляне.

Так... Рабоча-Сялянская Інспэкцыя зьнішчыць валакіту! Б. Нікольскі.

Латышы—12-ціпольнікі.

Магілёў. Латышы ў акрузе выдаюцца з агульнага ўзроўню беларускае вёскі культурным вядзеньнем сваёй гаспадаркі. Гаспадарак з шасьціпольным севазваротам—каля 65 процантаў усіх двароў. У апошні час прыкмячаецца пераход да 12-ціпольнага севазвароту, які пакуль-што ўведзен у 30 гаспадарках (7 проц.).

Наогул, латыская гаспадарка—не бядняцкая. На двор прыходзіцца 12 дзес. зямлі, 3 каровы. Процант заможных гаспадарак (4 проц.)—значны, ён больш, чымся ўдвая перавышае сярэднюю норму па акрузе заможных гаспадарак.

Абслугоўваньне латыскага насельніцтва—добрае. 2033 жыхароў-латышоў (437 хутароў) абслугоўваюць два нацыянальных саветы. Яны маюць 4 латыскіх школы, якія ахапляюць 75 проц. дзяцей, 2 хаты-чытальні і 4 чырвоных куткі. Няпісьменных латышоў—усяго 7 процантаў.

Амаль усе латыскія гаспадаркі ўваходзяць у малочныя арцелі.

К—віч.

Як загадчык РайЗА „арганізаваў" камуну

У в. Рубанаўцы, (Мсьціслаўскі раён, Аршаншчына) сяляне парашылі арганізаваць сельгаспадарчую камуну. У гэтай справе ім дапамагала парт'ячэйка. У склад камуны ўвайшло 12 бядняцкіх гаспадарак. Падалі сяляне заяву ў РВК і там ім адказалі, што справу перададуць для рэгістрацыі ў АкрЗА.

Але побач з гэтым не драмалі і з кулакі.

Пачуўшы, што арганізоўваецца камуна, яны зараз-жа панясьліся ў АкрЗА. Але ў АкрЗА ім не пашанцавала. З АкрЗА накіраваліся ў РайЗА да загадчыка.

Недарма кулакі хваліліся,—сапраўды справа заснула. Прайшоў тыдзень, другі, трэці, а пра рэгістрацыю камуны ня чуваць.

Але беднякі не здаліся.

Упаўнаважаныя накіроўваюцца ў РайЗА, пытаюцца ў загадчыка, дзе справа аб камуне.

— Перададзена для рэгістрацыі ў АкрЗА,—адказвае той.

Ідуць у АкрЗА, пытаюцца аб справе,—там адказваюць:

— У нас няма вашай справы.

Ідуць у Акрсельсаюз і там няма.

Дзе справа аб арганізацыі камуны, куды падзелася, куды накіравана—ніхто ня ведае.

Але, да пары жбан ваду носіць,—так і тут справа выяўлена. Аказалася, што загадчык РайЗА ўвесь час трымаў у сябе справу арганізацыі камуны. Шмат працоўных дзён страчана сялянамі на хадзьбу. Загадчык РайЗА прыцягваецца да адказнасьці.

Станіслаў.

29 тарфяных таварыстваў.

Бабруйск, 28-V. У апошнія часы зазначаецца значная цяга сялянства да арганізацыі тарфяных таварыстваў. За мінулае паўгодзьдзе іх арганізавалася 16 з 511 сябрамі. У 1927 годзе гэтых таварыстваў налічвалася на акрузе толькі 8. У сучасны момант іх налічваецца 29. Новыя таварыствы ўжо прыступілі да працы па торфараспрацоўках і дасьледваньні тарфяных масываў.

С.-г. машыны ў вёску.

Бабруйск, 28-V. За час веснавой пасяўной кампаніі сялянству Бабруйшчыны прададзена праз сельска-гаспадарчыя склады і каапэрацыю 2416 плугоў, 675 барон, 403 акучнікі, 13 сеялак, 265 веялак і 1233 саламарэзак.

Недахватаў у здавальненьні сялянства сельска-гаспадарчымі машынамі не наглядалася.

Прымірыцельныя камісіі пры сельсаветах.

У хуткім часе пры сельсаветах будуць утвораны прымірыцельныя камісіі (пры райвыканкомах гэткія камісіі ўжо існуюць). У працу гэтых камісій будзе ўнесен цэлы шэраг новых момантаў, дзякуючы якім будуць палепшаны ўмовы працы батрака.

У большасьці гэтыя камісіі будуць арганізоўвацца пры тых сельсаветах, дзе ёсьць значная колькасьць батракоў. Арганізацыя гэтых камісій дапаможа хутчэй разьбіраць працоўныя канфлікты, якія ўзьнікаюць паміж батракамі і гаспадарамі.

КААПЭРАВАНЬНЕ НАСЕЛЬНІЦТВА

Бабруйск, 28-V. На сёньняшні дзень па Бабруйскай акрузе налічваецца 232 сельска-гаспадарчыя каапэрацыйныя аб'яднаньні з 46358 сябрамі. У параўнаньні з колькасьцю аб'яднаньняў на 1 кастрычніка 1927 году лік апошніх узрос больш, чым на 100 проц.

ВЁСКА БУДУЕ ЛАЗЬНІ.

Бабруйск, 28-V. Распачата пабудова грамадзкіх лазьняў у Рагачоўскім, Жлобінскім, Чырвона-Слабодзкім, Старобінскім і Глускім раёнах. Лазьні будуюцца з бэтону і на пабудову іх вызначана 5500 руб. Усяго будзе пабудавана 5 лазьняў.

Растратчыкаў пад суд.

Круглае. У Круглянскім спажывецкім т-ве рэвізія выкрыла дзьве вялікіх растраты.

Загадчык Запрудзкай крамы Цішэрскі Янка растраціў 416 р. і загадчык піўной-чайной—Казлоўскі—356 р.

Справа аб растратах накіравана нарсьледчаму.

Адно незразумела: сёньня Казлоўскага зьнялі з працы, а ён праз два дні быў прыняты на працу ў г. Лепелі—начальнікам сувязі ў вайсковых часьцях.

„НАМ НЕКАЛІ".

Так кажуць працаўнікі сельска-гаспадарчай крэдытнай каапэрацыі «Селянін» (Талочынскі р., Аршаншчына), калі ім сакратар нарсуда і другія працаўнікі суда, напаміналі некалькі разоў зайсьці ў суд і забраць 44 вырашаныя судовыя справы па пратэрмінаваных пазыках.

Мне здаецца, што такія адносіны працаўнікоў каапэрацыі ня вытрымоўваюць крытыкі, у той час, калі праводзіцца кампанія па ўзысканьні пратэрмінованых пазык для накіраваньня іх на паляпшэньне становішча бядняцкіх гаспадарак і на ўмацненьне грашовага становішча саміх с-г. т-ваў, нашы каапэрацыйныя працаўнікі і вухам не вядуць. Ціхі Патрусь.

Польская прэса аб працэсе „Грамады" і аб гістарычных шляхох Польшчы.

Працэс «Грамады», набліжэньне яго канца і асабліва той перарыў, які быў зроблен судом перад вынясеньнем канчатковага прыгавору, даў магчымасьць некаторым польскім палітыкам выказаць свае думкі па сутнасьці гэтага працэсу і нават больш—па сутнасьці польскай палітыкі ў адносінах да беларусаў.

Як-бы прадчуваючы цяжкія для падсудных «грамадаўцаў» вынікі працэсу, некаторыя польскія дзеячы хацелі пазалаціць сваімі спозьненымі сантымэнтальна-рамантычнымі словамі атручаную даўно ўжо пігулку, прыгатаваную для падсудных фашыстаўскай Польшчай. Мы глядзімо на артыкулы, якія зьявіліся пераважна ў «Кур'еры Віленскім» (№ 112 і 113) у абарону «Грамады» і паасобных яе дзеячоў, як па спробу зарабіць капітал нават на такой агіднай справы, як катаржны прысуд Грамады. Цікава, што надобныя артыкулы прышлі ў галаву іх аўтарам, калі дагараюць апошнія галавешкі і няма ніякай абсалютнай надзеі выратаваць будынак. Мала таго, па старонках таго-ж „Кур'ера Віленск." яшчэ ў часе арышту сяброў «Грамады» пісаліся артыкулы, варожыя «Грамадзе».

Але ўсё-ж мы не адмаўляемся працытаваць іх тут. Мы возьмем некаторыя месцы з артыкулаў п. п. С. В. Мар'яна Сьвяхоўскага і праф. віленскага ўнівэрсытэту В. Лютаслаўскага.

С. В. (Сэверын Выслоух?) піша: «Куды ідзеш Польшча! Словы гэтыя вырваліся з вуснаў Тарашкевіча, галоўнага абвінавачанага працэсу «Грамады». Гэтымі словамі сказаў ён вельмі многа.

Працэс «Грамады» — гэта вялікая рэч.

Грамаду ня можна адносіць да роду маленькіх партый, камуністычных ячэек, манэкенаў у руках Вялікага Майстра. Падстава яе ня грошы»...

З цяжкім пачуцьцём чытаюцца словы з прамовы Тарашкевіча: „Бяручы па-людзку, ня чорт, ня срэбранікі і не пастановы Камінтэрну, толькі жыцьцё, лёгіка прывялі да з'арганізаваньня Грамады. Крыўды, аб якіх сьпяваў Купала, стварылі «Грамаду». Хацелі быць людзьмі, але ў гэтым нам адмаўлялі».

Ці знойдзецца ў польскім грамадзянстве адзінка, якая, выслухаўшы ўсю доўгую судовую працэдуру, гэтых сотак сьведкаў—з пасярод розных слояў і нацыянальнасьцяў, можна, палажыўшы руку на сэрца, сказаць, што Тарашкевіч маніць.

Маю ўражаньне, што не.

У размове з адным з найбольш уплывовых дзяржаўнікоў польскай дзяржаўнасьці на ўсходніх землях пачуў словы:

«Калі-б маёвы пераварот наступіў тры гады раней, ня было-б Грамады».

У гэтых словах з мяшка аўтара вылазіць шыла, якое паказвае, для чаго патрэбна было напісаць нібы спачувальны абвінавачальны артыкул. Моў, ня пілсудчына, а дамовыя гаспадары Польшчы вінаваты ў сёньнешняй трагэдыі беларускага народу.

Калі-б маёвы пераварот меў на мэце зьмяніць палітыку і ў адносінах да беларусоў, дык чаму-ж вось ужо ў працягу больш двух гадоў для беларусоў у Польшчы нічога ня зроблена, а рэпрэсіі яшчэ нават узмоцнены. З другога боку—калі маёвы пераварот мёў на мэце зьнішчыць згубнае для Польшчы эндэцкае засільле, з усімі яго пасьледзтвамі, і ў галіне нацыянальнай палітыкі, дык чаму паняслі цяжкую кару ўжо пасьля маёвага перавароту тысячы беларусоў, абураных тою-ж эндэцкай палітыкай. Лёгіка ў п. С. В., як бачым, троху кульгае.

Іменна таму, што заходнія беларусы пераканаліся ў нязьменнасьці польскай палітыкі ў адносінах да іх, і пачалася масавая іх арганізацыя каля «Грамады», і інакш быць не магло. Нічога дзіўнага, што за гэту справу ўзяліся паслы сойму, з чым згаджаецца і п. С. В.

„Што можа зрабіць пасол сойму, прадстаўнік народу, калі ўсе высілкі з яго боку дзеля ўстанаўленьня добрых стасункаў паміж Польшчай і беларусамі разьбіваюцца аб мур польскай нацыяналістычнай захватніцкай палітыкі. Чаго варты прадстаўнік народу, які не бароніць праў свайго народу? Ці не зьяўляецца ён найгоршым здраднікам"?

Урэшце аўтар выказвае некалькі цікавых думак на тэму аб тым, што будзе з Польшчай, калі яна і далей будзе весьці сучасную палітыку.

Некалькі гадоў назад—кажа С. В.—пісаў адзін з выдатнейшых людзей сучаснага грамадзянства: «Палякі могуць быць або народам волатаў, або народам карлаў».

Пытаньні беларускае і украінскае—гэта пытаньні, ад вырашэньня якіх у вялікай ступені залежыць будучыня Польшчы.

Ці мы маем быць народам карлаў, засяляючым «рай народнай дэмакратыі», ці маем быць народам вялікім з багатырскім размахам душы, жывучым і выхаваным у праменьнях гістарычнай традыцыі Польскай Рэчы Паспалітай—гэтай «маткі народаў».

Ад вырашэньня працэсу Грамады залежыць вельмі многае для будучыні дзяржаўнай Польшчы. Ці ўзновім даўныя традыцыі Польшчы, ці канчаткова пахаронім іх, як нездаровае мараньне спозьненых рамантыкаў.

Ці Польшча мае быць вялікай, ці малою і для многіх грамадзян за[illegible] цесна[illegible]

Прысуд адказаў па гэтае пытаньне зусім ясна.

* * *

Другі аўтар, п. М. Сьвяхоўскі, яшчэ больш востра ставіць пытаньне, якое і мы ня раз падымалі на старонках нашай газэты,—хто каго павінен судзіць?

„Найбольш драматычны працэс ад першых гадоў уваскрошай да новага жыцьця Польшчы, працэс „Беларускай Сялянска-Работніцкай Грамады" скончыўся... Чым даўжэй цягнуўся гэты дзіўны працэс, тым больш непакой агарнаў уважлівага слухача і гледача... Хто тут больш вінават ва ўсім, што здарылася,—ці тыя, што сядзяць на лаве абвінавачаных пад закідам змовы проці дзяржавы, ці палітыка тае-ж дзяржавы, прадстаўленай у даным выпадку тымі, хто ў імя праўды і справядлівасьці абвінавачвае і жадае карнага прысуду».

Аўтар шкадуе, што Польшча судзіць сваіх былых прыяцеляў, былых ідэёвых паленафілаў.

«У Польшчы, пасьля дзесяцігадовага існаваньня незалежнасьці, на лаве падсудных заселі, як абвінавачаныя ў варожай акцыі проці Польскай дзяржавы, між іншымі таксама і найбольш ідэёвыя палёнафілы беларусы.

Як гэта магло стацца, і хто вінават, што даўныя нашы прыяцелі сталіся нашымі праціўнікамі. Хто вінават, што Польшча ў працягу дзесяці год існаваньня страціла прыяцеляў, якія ішлі з ёю і супрацоўнічалі з ёю ад самага пачатку яе існаваньня»?

Пасьля такіх зусім праўдзівых думак, аўтар неспадзявана канчае свой артыкул такімі сьмешнымі словамі, якія можна лічыць глупствам, калі не сказаць вар'яцтвам.

«А перад тым, як даць канчатковы подпіс—зьвяртаецца М. С. да пракурораў і суду—пaглядзіце туды на Ўсход, паглядзіце на скрыўлены ад нецярплівага чаканьня твар гэтага «чырвонага чорта», сьляпою прыладай катораго зьяўляюцца абвінавальнікі».

* * *

А цяпер пяройдзем да артыкулу праф. Лютаслаўскага, які ня мае беспасрэдных адносін да працэсу „Грамады", але ён выклікан працэсам. Польская прэса ў Вільні, у сувязі з гэтым працэсам, занялася пытаньнем аб сутнасьці нацыяналізму наогул і польскага ў прыватнасьці, а таксама і на тэму, якія заданьні павінен перад сабою ставіць гэты польскі нацыяналізм.

„Беларусы, украінцы, ліцьвіны, латышы, яўрэі могуць атрымаць—кажа праф. Лютаслаўскі—праўдзівую вольнасьць свайго культурнага разьвіцьця толькі ў вольнай, незалежнай і магутнай Польшчы. Па-за Польшчай яны ахвяраваны на цяжкую маскоўскую ці прускую няволю.

Польшча, даючы ім такую свабоду, якой ніколі не давалі ім ні прусакі ні маскалі, цягне іх да сябе і робіць магчымым абуджэньне адналітай нацыянальнай польскай сьвядомасьці сярод [illegible] між Одэрам і Дняпром, размаўляючых на лічных нарэччах».

Далей яшчэ лепей...

«Гэтая вышэйшая еднасьць, вынікаючая з уніі заходніх славян, можа нават страціць імя Польшчы, як часовая Чэхаславакія зраклася назвы «Чэхія», але яна будзе далейшым працягам Польшчы гістарычнай і забясьпечыць вольнасьць культурнага разьвіцьця ўсіх народаў, пражываючых у гэтай пашыранай Рэчапаспалітай, сягаючай ад Рыгі, Лібавы і Клайпэды да Адэсы, ад Прагі Чэскай да Кіева, Менску і Дзьвінска».

Вось аб чым марыць праф. Лютаслаўскі,—прафэсар, а ня недарослы хлапчук, якому расказалі аб былой яснавяльможнай Польшчы пару анэкдотаў. На жаль, такімі марамі жыве шмат хто ў Польшчы. Можна сказаць, што ўсё польскае панства, якое душыць беларусаў і іншыя нацменшасьці, сьніць і сьніць Польшчу «ад мора да мора», ня гледзячы на тое, што народы, пражываючыя на гэтых тэрыторыях і слухаць ня хочуць аб палітычна-тэрытарыяльнай сувязі з Польшчай. Паны гэтага зразумець ніяк ня могуць і ўпарта гнуць сваю лінію: судзяць і заканапачваюць у вастрогі папаўшыхся ў іх лапы беларусаў, украінцаў і іншых, і яшчэ маюць сьмеласьць гаварыць сур'ёзна на тэмы аб дружбе і амаль ні аб саюзе з імі.

Што з гэтых панскіх мараў выйдзе, пакажа будучыня, а сучаснасьць нам гаворыць, што Польшча—гэта хутчэй народ карлаў і «народ ідыётаў», як сказаў у адной з сваіх прамоў маршал Пілсудзкі.

Замежны.

АГОНЬ ПА ПРАТЭКЦЫЯНІЗМУ.

(Па матар'ялах РСІ).

Скрытая пратэкцыя.

Пажарная інспэкцыя НКУС запрасіла з Біржы Працы бухгальтара ў Менскае пажарнае таварыства.

Па заяве пажарнай інспэкцыі Біржа паслала двух бухгальтароў—Гінзбурга і Мітліцкага, для папярэдняга азнаямленьня.

Вышлі бухгальтары з Біржы і пачалі гаманіць:

— Вы, Гінзбург,—кажа Мітліцкі,—«зря идете»: я ўжо быў у т. Астроўскага, і ён паабяцаў прыняць мяне на працу.

— Пойдзем, там відаць будзе,—адказаў Гінзбур,—я лічу, што мне хоць і не абяцалі, але павінны прыняць, бо я бяз працы ўжо 8 месяцаў, а вы толькі 3.

Пуцёўка на працу была выдана Біржай ня Мітліцкаму, а Гінзбургу.

Гінзбург з пуцёўкай зьвярнуўся да пажарнага інспэктара Астроўскага, які на адвароце пуцёўкі напісаў: „должность замещена“.

РСІ зацікавілася, хто мог заняць пасаду бяз ведама Біржы.

Высьветлілася, што пасада нікім ня была занята, а толькі Астроўскі ўсё дабіваўся, каб яму прыслалі Мітліцкага, а ня Гінзбурга.

Бюро скаргаў НК РСІ ўстанавіла, што тут была скрытая пратэкцыя, і прыцягвае адпаведных асоб да адказнасьці.

У хаўрусе з прыватнікам.

На млын «Мянсельпрома», «Красное Знамя», патрэбен быў машыніст.

Загадчык млыну, Коняк, любіў толькі «сваіх», і прыняў на пасаду машыніста, быўшага прыватніка маслабойкі Кучынскага Адама, які не састаіць на Біржы Працы і не зьяўляецца членам саюзу, у той час, як Біржа на пасаду машыніста пасылала некалькі чалавек, але яны ўсё «не падыходзілі».

Тады Біржа паслала добрага машыніста т. Балягіна (дэмабілізаванага з начскладу), якога загадчык млына Коняк таксама ня прыняў, запатрабаваўшы, каб тав. Балягін прайшоў экспэртызу.

Біржа назначыла экспэртызу, але экспэртыза бюракратычна аднеслася да справы і знайшла, што т. Балягін не адпавядае пасадзе машыніста. Назначаецца экспэртыза другі раз; тут ужо ўстаноўлена, што т. Балягін з тэарэтычнага боку адпавядае гэтай пасадзе, і толькі засталося зрабіць практычную экспэртызу.

Загадчык млына Коняк зусім не дапусьціў Балягіна да практычнай экспэртызы.

Бюро скаргаў НК РСІ ўстанавіла яўны пратэкцыянізм з боку Коняка і вынесла яму строгі выгавар з папярэджаньнем, а т. Балягін пасланы машыністам замест прыватніка.

З. Таганскі.

Пратэкцыйныя прыгоды т. Богіна.

У сакавіку м-цы патрэбна была пасылка скарбніка ў Белпайгандаль. Скарбнік патрэбен быў з ліку застрахаваных. Такім працаўніком якраз зьявіўся гр. Богін, якому па паведамленьню Акрстраху Біржа Працы напісала пуцёўку.

Нарэшце-ж высьветлілася, што гр. Богіну ў гэтай справе дапамагла яго жонка т. Богіна. Яна, працуючы ў гарантыйным аддзеле Акрстраху дзелаводам, ведала аб запатрабаваньні скарбніка, пасылкай каторых на працу загадвае гэты аддзел.

Хоць Богін і быў на вучоце Біржы, але апрача яго былі маючыя няменшую патрэбу ў працы, чым ён.

Пасылка Богіна выклікала абурэньне сярод беспрацоўных, паколькі тут заўважан быў пратэкцыянізм.

Бюро скаргаў пры Мен. Акр. РСІ сваім абсьледваньнем пацьвердзіла наяўнасьць апошняга і паставіла на від інспэктару гарантыйнага страхаваньня гр. Саўдлеру.

Біржа Працы, выявіўшы няправільную пасылку, зьняла з працы гр. Богіна.

Так і не давялося беднаму Богіну выявіць сваіх скарбніцкіх здольнасьцяй.

Д-к.

Будаўнічы сэзон разгарнуўся толькі на 30 проц.

Менская Біржа Працы склала даведачную сводку становішча будаўнічых работ па Менску на 17 мая.

Аб чым сьведчаць даныя Біржы Працы?

«Торгстрой» максымальна разьвіў дробныя будаўнічыя работы: будуе дом для вайсковых служачых, дзе занята 36 чал.; на работах па пашырэньні заводу Цэнтрасьпірту занята 25 чалавек; на Эльводзе—16 чалавек. На ўсіх гэтых работах павялічэньня рабочай сілы не прадбачыцца.

Зусім іншы малюнак з больш буйнымі работамі «Торгстроя».

Так, на будаўніцтве жэлацінавага заводу занята толькі... 12 рабочых, у той час, калі там у сярэднім павінна працаваць 100 рабочых.

На пабудове дому на 70 кватэр занята таксама толькі 12 чалавек, а меркавалася заняць да 120.

Пабудова цэнтральнай малочнай—яшчэ не распачата, і калі распачнецца, таксама невядома.

Буйная работа на будаўніцтву 2-х павярховага дому для клінікі па нэрвовых хваробах пачынае толькі разгортвацца.

На работах па заканчэньні леташняга будаўніцтва занята да 60 рабочых. Такім чынам, на ўсім будаўніцтве «Торгстроя» занята 150—160 рабочых.

На работах Белжылсаюзу занята 200 чалавек, на работах Белдзяржстрою—каля 600 чалавек.

Наогул, па ўсіх буйных будаўнічых арганізацыях занята ў Менску 1379 чалавек рабочых, а калі дабавіць да гэтага яшчэ каля 400 рабочых, занятых на дробным будаўніцтве, дык усёткі максымальны процант разьвіцьця будаўнічага сэзону не перавышае 30.

Дзіцячы санаторы „Навінкі“ трэба пашырыць.

Дзіцячы санаторы «Навінкі» для сухотных дзяцей [illegible] у 4-х кілёмэтрах ад Менску [illegible]

У гэты санаторы накіроўваюцца дзеці застрахаваных і з дзіцячых дамоў пасьля адбору спэцыяльнай мэдычнай камісіяй. Звычайна да камісіі дзеці знаходзяцца досыць вялікі час пад наглядам дыспансэра для лячэньня хворых на сухоты.

З кастрычніка 1926 году да гэтага часу праз дзіцячы санаторы прайшло 237 дзяцей. Зараз у санаторыі 25 дзяцей, якіх праз паўтара месяца зьменіць новая партыя.

Штодзень у працягу 2 гадзін з дзе[illegible] сіламі наладжваюць ранішнікі і вечары. Улетку з дзецьмі праводзяцца экскурсіі ў лес, у поле, у гарод і г. д. З вялікай ахвотай дзеці слухаюць гутаркі доктара па гігіене.

Усё добра, але кепска адно: праз санаторы праходзіць толькі трэцяя частка ўсіх дзяцей, якім патрэбен санаторы. Неабходна прыняць усе меры да таго, каб пашырыць гэты санаторы, а разам з тым павялічыць тэрмін знаходжаньня дзяцей у санаторыі.

НА АДЧЫНЕНЬНІ ЛЯГЕРАЎ.

27 мая ў «Чырвоным Вурочышчы» адбылося ўрачыстае адчыненьне лягераў № Беларускай тэрытарыяльнай дывізіі Беларускай Аб'яднанай Вайсковай Школы імя ЦВК БССР. На адчыненьне лягераў прыбылі з Менску некалькі тысяч арганізаванага пралетарыяту, камсамольцаў, атрадаў піянэраў. На спатканьне гасьцей з гораду лягер выслаў зборную роту чырвонаармейцаў з аркестрам музыкі.

Парад вайскам.

А 1-й гадзіне дню адбыўся парад вайскам. Зялёнымі шнурамі расьцягнулася войска ўздоўж белых палатак, нібы хваёвы гушчар сярод чыстага полю. Доўгай, доўгай істужкай цягнуцца зялёныя гімнасьцёркі, нярухома стаяць чырвоныя байцы, моцна сьціснуўшы ў руках вінтоўкі.

ТАВ. ЛАКЦІОНАЎ І СЛАВІНСКІ СЯРОД ГРАМАДЗКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ, ЯКІЯ ПРЫШЛІ НА АДЧЫНЕНЬНЕ ЛЯГЕРАЎ.

Прымаючы парад начальнік лягераў і камандзір № Беларускай Дывізіі т. Лакціонаў, сакратар Менскага Акругкому КПБ т. Славінскі, намесьнік старшыні ЦСПСБ т. Ісаеў, намесьнік старшыні Менскага АВК т. Нахільніцкі і інш.

Насупроць вайскоўцаў выстраіліся доўгай істужкай грамадзкія арганізацыі.

Шматтысячныя прарэзьлівыя гукі „добры дзень“ і „ура“ выбухалі ў паветры; гэтыя гукі разьліваліся ў сонечным паветры і далёка адгукваліся рэхам у бліжэйшым ляску.

Бязупынку гучыць музыка, якая сёньня запаланіла сваімі гукамі ўсе куткі гэтага шырокага поля з белымі палаткамі-хаткамі, уліваючы ў грудзі моладзі хвалі бадзёрасьці і ўпэўненасьці ў сябе.

Пераменьнік, трымай моцна стрэльбу ў руках.

Пасьля параду, тут-жа ў лягерах было арганізавана ўрачыстае пасяджэньне, на якім прысутнічалі ўсе чырвонаармейцы і прыбыўшыя госьці. Адчыніў пасяджэньне т. Лакціонаў.

— Зараз нашы байцы,—адзначыў прамоўца,—вышлі ў лягеры, каб свае тэарытычныя веды практычна паглыбіць і ўдасканаліць.

Чырвонаармейцы павінны памятаць, што ад іх дасканалай вывучкі вайсковай справы, ад моцнай дысцыпліны залежыць абарона краіны.

Розьніца паміж намі і капіталістамі заключаецца ў тым, што наш чырвонаармеец ведае, за што ён вядзе барацьбу. Але мы павінны навучыцца дасканала ўладаць тэхнікай вайны.

Пераходзячы далей да праведзеньня нацпалітыкі ў войску, у прыватнасьці беларусізацыі, прамоўца адзначыў вялікае значэньне гэтае справы. Беларуская дывізія пераходзіць сёлета цалкам на беларускую мову. Ня толькі з боку камскладу, але і з боку чырвонаармейцаў мы чакаем уважлівасьці і сьвядомых адносін.

Вітаючы чырвонаармейцаў ад ЦК КП(б)Б і Менскага Акругкому, тав. Славінскі заклікае нашых чырвоных байцоў як мага больш звярачваць увагу на вывучку вайсковых ведаў. Уся рабочая кляса, усе працоўныя Савецкага Саюзу з надзеяй глядзяць на нашу магутную Чырвоную армію, якая з энтузіязмам, з рэвалюцыйным запалам вяла ў мінулым барацьбу з клясавымі ворагамі пралетарыяту за вызваленьне ўсіх працоўных і прыгнечаных. Гэту традыцыю наша Чырвоная армія будзе весьці і ў будучыне.

Намесьнік старшыні Менскага АВК тав. Нахільніцкі заклікае чырвонаармейцаў пільна сачыць за нашымі ворагамі і абараняць наша гаспадарчае і культурнае будаўніцтва ад нападу ворагаў. Тав. Ісаеў заверыў чырвонаармейца, што рабочая кляса заўсёды будзе трымаць сувязь з Чырвонай арміяй, і ад гэтай сувязі Чырвоная армія будзе чэрпаць свае сілы.

Тав. Шнэйдэр ад менскіх камсамольцаў заверыў чырвонаармейцаў, што камсамол будзе рыхтаваць новых байцоў за сацыялістычнае будаўніцтва, і ў асобе камсамолу наша Чырвоная армія мае вернага саюзьніка.

Апрач таго, ад Менскага гарсавету выступаў з прывітаньнем т. Шчэдзька, ад чыгуначнікаў т. Радабельскі, ад Камвузу т. Рудніцкі.

Мы гатовы.

На ўсе прывітаньні з адказным словам выступілі чырвонаармейцы т. т. Пятрушыцкі (АБВШ), Кудзелька (пераменьнік) і Ключка (кадравы). Чырвонаармейцы запэўнілі ўсіх выступаўшых, што Чырвоная армія выканае надзеі, якія ўскладаюць на яе партыя і савецкая ўлада. Чырвоная армія заяўляе, што яна са зброяй у руках будзе абараняць заваёвы Кастрычнікавай рэвалюцыі і сацыялістычнае будаўніцтва. Чырвоная армія на першаму заклiку партыі і савецкай улады выступіць на абарону свае сацыялістычнае бацькаўшчыны.

Цяпер-жа яны пакладуць усе сілы на заўладаньне вайсковымі ведамі, на ўмацаваньне дысцыпліны.

—

Пасьля ўрачыстай часткі пасяджэньня адбылася пастаноўка сіламі БДТ «Моды шляхцюк», «Савецкі чорт» і канцэртнае аддзяленьне.

Да самага вечару вайскоўцы супольна з грамадзкімі арганізацыямі правялі ў таварыскіх гутарках, тут-жа дэманстраваліся розныя гульні і інш. Госьці раздалі вайскоўцам розныя падарункі.

Увогуле, дзень прайшоў у таварыскіх гутарках пад лёзунгам цеснай змычкі рабочых арганізацый з вайскоўцамі.

Далёка за лягеры вайскоўцы праводзілі сваіх шэфаў і гасьцей.

1000×1000=?

Адказ на ліст „паэты“.

...а это у меня тысячы этых вершаў і калі годныя то я буду чашчэ пісаць.

Ф. К.

(З ліста да рэдактара).

Чытаем:

Вясной кля ракі.

Люблю стаяць вясеньняй парою
Каля ракі гдзе она бяжыць*).

А што-ж вы думаеце, паэта будзе стаяць там, дзе гэта самая рака не бяжыць.

Мала гэтага. Ён абавязкова стане там:

Гдзе свае волны расскідае
І всё собе нешто шуміць.

Нічога, што яна сабе нешта шуміць, паэта зразумее ўсё.

Люблю глядзець на тыя волны,
Як оні кулем ляцяць.

О, гэта, браток, кожны рад пабачыць, але трасцу ўбачыць, калі ён не паэта.

Праўда?

Люблю, як бульбушкі бульбочаць.

Гэта-ж любата!

І птушкі над імі ўсё крычаць
Свае так крыльля размахаюць
Як быццам хочуць што сказаць.

А што вы думаеце, таварыш паэта, гэтым самым птушкам, ім хіба ня хочацца вершаў пісаць. Яны, вы праўду кажаце, хочуць нешта сказаць, але не могуць, вось і крычаць, размахваючы крыльлямі над гэтымі «бульбушкамі».

Люблю глядзець на тыя дрэвы
каторыя стаяць лярэк
Распусьціўшы свае галіны
і лісьцям шэпчуць там повек.

Правільна! Чалавек «непонимающий», дык ён абы на якое дрэва галаву задзірае, а вы маеце пэўны густ і глядзіце на тыя «которыя стоящь лярэк».

—————

*) Усё падкрэсьленае—словы «паэты».

Люблю як плытнікі мяльмаюць
По рэчке все оні плывуць
Свае шосты ў руках трымаюць
І плыт всё дальшэ оні жонуць.

Яй права малайцы гэтыя плытнікі! Плывуць сабе „па рэчке“ «шосты» ў руках, галава на плячах...

І «жонуць» яны гэтыя плыты далёка, далёка... І ня ведаюць можа, што за імі сочыць паэтава вока. Адна толькі заўвага была, таварыш паэта, і то па сакрэту: у рэдакцыях народ сухаваты. Часам яны цікавяцца такімі матар'ямі, да якіх паэта ня мае ніякага дачыненьня. Напрыклад, рашчыніўшы рот слухалі-б вас, каб вы расказвалі: колькі гэтых плытнікаў плавае па вашай рэчцы, якое яны «жонуць» дрэва і куды? Як жывуць на гэтых плытох, якія песьні пяюць, плытнікі, калі «сядуць» на высупу? і г. д.

Гэта будзе крыху прозаічна, але будуць слухаць, а калі напішаце, дык надрукуюць.

Паедзем далей:

І всё нам гэта добра вядома,
Што вясною рай жыцьце.
І вся прырода ажывае.

Нам то добра вядома, але няхай аб гэтым ведаюць і ворагі нашы.

І ветрык лёгенькі шуміць
Добра.
І пастушок полесе ходзіць
Добра.
І врожок сабе гудзіць.
Любата!

А што ён, гэты пастушок будзе рабіць, калі ён ня ўмее вершаў пісаць? Ды можа ня ведае, дзе і рэдакцыя, а можа нават і няграматны. Вось ён і „гудзіць врожок“. Няхай гудзіць, мы будзем браць натхненьне з гэтых гукаў і тысячамі вершаў закідаем рэдакцыю. Мала ім ня будзе, калі тысяча паэтаў ды па тысячы вершаў напіша. А сапраўды, колькі-ж гэта будзе, таварышы, паэты? Васіль Базылёвы.

Гаспадарчыя пытаньні на пленуме Менакрвыканкому.

Падрыхтоўка да кампаніі с-г. падатку 1928-29 г.

Пленум Менскага акрвыканкому, абгаварыўшы даклад аб парадку правядзеньня кампаніі па с.-гасп. падатку на 1928-29 г., вызначыў шэраг мераприёмстваў для пасьпяховага і правільнага правядзеньня гэтай кампаніі.

На што-ж прыдзецца зьвярнуць увагу ў надыходзячую кампанію?

Райвыканкому неабходна будзе прыняць усе меры да таго, каб устаноўлены скідачны фонд быў скарыстан да ўручэньня акладных лістоў. Зразумела, гэты фонд павінен быць разьмяркован выключна сярод бядняцкіх і маламоцных гаспадарак акругі.

Павінна быць зьвернута сур'ёзная ўвага на выяўленьне ўсіх скрытых аб'ектаў абкладаньня, для чаго ў кожным сельсавеце будуць арганізаваны асобныя праверачныя камісіі. Дадзена пленумам дырэктыва, каб у сельскія вучотныя камісіі прыцягнуць у якасьці прадстаўнікоў ад насельніцтва беднякоў і маламоцных сялян, якія б прымалі актыўны ўдзел пры выяўленьні аб'ектаў абкладаньня.

Разам з тым райвыканкомамы, сельсаветы і ўвесь сялянскі актыў павінны павесьці працу па шырокай папулярызацыі і растлумачэньні насельніцтву новага закону аб с-гасп. падатку.

Пленум прызнаў магчымым прэміраваць сельсаветы і паасобных працаўнікоў, якія добра правядуць усю працу па вучоту аб'ектаў абкладаньня.

Справы аб утойваньні аб'ектаў абкладаньня ў нарсудах будуць разглядацца ў першую чаргу, а ў патрэбных выпадках мяркуецца наладжваць выезды судоў у вёскі.

Вынікі гаспадарчых кампаній

Старшыня Акрвыканкому т. Яцкевіч зрабіў даклад аб выніках гаспадарчых кампаній у Меншчыне. З дакладу відаць, што, дзякуючы прынятым мерам, у другім квартале ў справе загатовак ёсьць некаторыя дасягненьні. Так, на 1-га красавіка загатоўлена буйнай скуравой сыравіны 96,9 проц., дробнай—164 проц., шчаціны—136,5 проц., конваласу—190 пр., шпігінару 74,3 проц. паўгадавога заданьня.

Горш справа з загатоўкай збожжапрадуктаў—(63,5 пр.), валакна-лёну (59 пр.), семя-лёну (32 проц.) і мяса (56,6 проц.) пляну за паўгодзьдзе. Асабліва спала сельска-гасп. каапэрацыя, якая за паўгодзьдзе выканала па семя-лёну толькі 9,3 проц. заданьня і па валакну-лёну—17 пр. Гэта-ж трэба сказаць і пра Белдзяржгандаль.

Загатоўкі за красавік, з прычыны паслабленьня тэмпу працы ўсіх загатоўчых арганізацый, далі зьніжэньне.

Здавальняюча выканаены с-гаспадарчы падатак, які на 1 красавіка паступіў на 100,32 проц.; горш з паступленьнем страхавых плацяжоў якіх на 1 мая паступіла толькі 95,1 проц. Значныя посьпехі можна адзначыць у паступленьні паявых узносаў у спажывецкай каапэрацыі—выканана 187,8 проц. заданьня. Сьпіць с-гасп. каапэрацыя, якая сваё заданьне па збору паёў выканала толькі на 42,6 проц.

Тэмп рэалізацыі сялянскай пазыкі спачатку ішоў вельмі марудна, і толькі на 8 мая было рэалізавана 102,6 проц. заданьня. Рэалізацыя пазыкі па асобных раёнах праходзіла вельмі нераўнамерна: Койданоўскі, Бягомльскі і Халопеніцкі раёны сваё заданьне выканалі больш, чым на 100 проц., а ёсьць і такія раёны, як Самахвалавіцкі, Лагойскі і Заслаўскі, якія выканалі ўсяго толькі 42—49 проц. заданьня.

Самаабкладаньне праходзіць слаба.

У заключэньне т. Яцкевіч азнаёміў пленум з ходам кампаніі па самаабкладаньні. Праца па самаабкладаньні праводзіцца яшчэ зусім слаба. На 15 мая сходамі ўхвалена самаабкладаньне ў суме 425066 руб., што складае 75,9 проц. заданьня, а паступіла 88974 р., ці ўсяго толькі 20,9 проц. ухваленай сумы.

Кампанія па асобных раёнах праходзіць неаднолькава. Побач з раёнамі, па якіх ухваленыя сходамі сумы даюць 107-119 проц. заданьня (Халопенічы, Лагойск і Самахвалавічы), ёсьць і такія раёны, дзе прынята толькі 49—56 проц. заданьня (Бярэзіна, Астр.-Гарадок і Пухавічы).

Грошы па самаабкладаньні таксама паступаюць нераўнамерна: у Халопеніцкім раёне паступіла 63 проц., а ў Бягомльскім, Капыльскім і Астр.-Гарадзецкім раёнах усяго толькі 6-8 проц.

Пленум вызначыў шэраг практычных мераприёмстваў для ўмацаваньня загатовак.

Запрапанована таксама на месцох правесьці самаабкладаньне, дзе яно яшчэ не праведзена, для чаго неабходна лепш арганізаваць беднату і батрацтва.

Асабліва трэба вітаць пастанову пленуму аб тым, што дадзена дырэктыва зараз-жа прыступіць да пабудовы ўсяго таго, на што зроблена самаабкладаньне.

В. Зайцаў.

Затрымкі ў будаўніцтве Унівэрсытэцкага Гарадка ня будзе.

25 мая пад старшынствам Народн. Кам. Асьветы тав. Баліцкага адбылося пасяджэньне Камісіі па разгляду пытаньня аб будаўніцтве Бел. Дзярж. Унівэрсытэту і аб зьнішчэньні перашкод для пасьпешнага ходу працы па пабудове ў далейшым.

У працы Камісіі прынялі ўдзел менскія і маскоўскія інжынэры і праізводзіцель работ на пабудове Унівэрсытэту т. Нікалаеў, у тым ліку архітэктар Запарожац.

Пытаньне аб затрымцы работ на пабудове да 16 мая дасканальна высьветлена ў свой час РСІ разам з Народным Камісарыятам Асьветы, і на гэтым пытаньні Камісія не заставаўлялася. Затрымка работы да 16-га мая была зроблена з прычыны несваечасовага зносу Менскім Камгасам будынкаў з пляцу пабудовы Унівэрсытэту. Тады яшчэ Камісія РСІ разам з НКА прыняла шэраг мераприёмстваў, у выніку якіх пляцы былі ачышчаны да 16-га мая. Затрымка належнага тэмпу разгортваньня работ па пабудове была зроблена таксама ў зьвязку з неабходнасьцю зрабіць папраўку ў разьліках, прадстаўленых архітэктарам Запарожцам праектаў. Пры дэтальным разглядзе гэтых праектаў былі знойдзены памылкі ў разьліках, а таксама неабходна было зрабіць пералікі, у зьвязку з некаторымі асаблівасьцямі, якія прымяняюцца пры набудовах у БССР. У часе пасяджэньня Камісіі меліся ўжо, па заяве рэспуб. інжынэра, на 4 карпусох пабудовы зацьверджаныя разьлікі і зацьверджаныя праекты фундамэнтаў. Усе іншыя часткі праектаў зараз разглядаюцца і будуць зацьвярджацца паступова, па меры патрэбы ў іх, з такім разьлікам, каб тэмп будаўніцтва не затрымліваўся.

Можна спадзявацца, што ў далейшым затрымкі ў належным тэмпе будаўніцтва ня будзе.

Ніжэй мы падаемо пастанову Камісіі.

Што пастанавіла Камісія.

Сьцьвердзіць, што з 16 мая (калі была закончана ачыстка пляцу пад пабудову Унівэрсытэту ад будынкаў) да 23 мая быў перарыў у разгортваньні работ па пабудове будынкаў Унівэрсытэту ў зьвязку з адсутнасьцю зацьверджаных праектаў паасобных будынкаў.

Затрымка ў зацьверджаньні праектаў адбылася ў зьвязку з неабходнасьцю ў распрацаваных праектах зрабіць перазьлікі, удасканаліць іх і цалкам прыстасаваць нормы, зацьверджаныя Саветам Працы і Абароны.

Камісія сьцьвярджае, што ў сучасны момант ёсьць ужо зацьверджаныя Беларускім Рэспубліканскім Інжынэрам фундамэнты і разьлікі з 26 мая па чатырох карпусох (пяты разглядаецца), у зьвязку з чым можна прыступіць к поўнаму разгортваньню работы па рыцьцю катлаванаў і пабудове фундамэнтаў.

Усе іншыя часткі праекту знаходзяцца на разглядзе ў Беларускага Рэспубліканскага Інжынэра і будуць паступаць па меры патрэбы да выкананьня.

Прыняць да ведама заяву Беларускага Дзяржаўнага Будаўнічага Трэсту, што ён згодзен на прадстаўленьне дэтальных праэктаў арматуры жалезабэтонных работ у наступныя тэрміны: 15-VI—першых двох паверхаў усіх карпусоў, 25 VI—астатніх паверхаў усіх карпусоў і 10-VII—арматуры перабрыцьця.

Камісія лічыць, што Белдзяржстрой павінен у дзесяцідзённы тэрмін прадставіць Народнаму Камісарыяту Асьветы сьпіс тых рабочых чарцяжоў, якія неабходны будуць Белдзяржстрою дадаткова да складзенага праекту з паказаньнем парадку і тэрміну іх выкананьня.

Прыняць да ведама заяву Белдзяржстрою, што з яго боку няма перашкод да атрыманьня канчатковага праэкту ацяпленьня і вэнтыляцыі к 1-VIII—1928 г. з тым, што ўсе неабходныя па ходу работы меркаваньні з боку НКА будуць давацца сваячасова па папярэднім запатрабаваньні Белдзяржстрою.

Усе пункты гэтай пастановы прыняты аднагалосна пры поўнай згодзе як тэхнічнага нагляду НКА, так і Белдзяржстрою.

Як працуюць нашы сельсаветы.

У папярэднім артыкуле мы разглядзелі працу Пырэвіцкага сельсавету, у асноўным правільна падышоўшага да вырашэньня задач, якія стаяць перад ім.

Але яшчэ досыць ёсьць такіх сельсаветаў, якія могуць быць добрым прыкладам таго, ...як ня трэба працаваць. Да гэтай катэгорыі можна аднесьці

Санюкоўскі сельсавет

(*Каралінскага р., Мазырскай акругі*).

Пленум засядае.

Маленькі пакойчык, у якім знаходзіцца канцэлярыя сельсавету, перапоўнен народам. Усе трыццаць чалавек, якія прысутнічаюць на пасяджэньні—стаяць. Няма на чым сесьці, ды і памяшканьне такое маленькае, што трыццаць чалавек могуць памясьціцца ў ім толькі стоячы.

Тут-жа адгарадзіўшыся маленькім бар'ерчыкам, за сталом, заваленым пратаколамі і абежнікамі, адбываецца пасяджэньне пленуму сельсавету.

Спачатку ўзьнікае думка:

«Вось гэта актыўнасьць! 30 сялян прымаюць удзел у працы пленуму савету!»

Але... у гэтым хутка расчараваліся. Амаль ніякага ўдзелу ў працы пленуму прысутныя сяляне ня прымалі, а досыць гучна абгаварвалі паміж сабой свае звычайныя бытавыя пытаньні: аб самаабкладаньні, аб недахваце сенакосу, корму і г. д.

— Вось на мяне налічылі 5 р. 40 к. А ці-ж гэта правільна?—з жарам гаворыць адзін рыжы селянін.

— Чаму наш сельсавет не хадайнічае адносна сенакосу,—крычыць з другой групы малады хлапец у будзёнаўцы.

А ў той жа час, пад гучныя спрэчкі гасьцей, пленум сельсавету абгаварвае абежнік РВК аб неабходнасьці тэрмінова правесьці дакладны вучот чырвоных партызанаў.

Ледзь чутна, кепска разьбіраючы напісанае, старшыня чытае:

— «Прапануецца тэрмінова... абвесьціць насельніцтву аб тым... аб тым... неабходна сабраць весткі, аб патрэбнай колькасьці лесаматар'ялу для насельніцтва“...

— Ды што там весткі... ужо колькі разоў давалі іх... ці-ж можна задаволіць усіх! Толькі нэрваваць людзей...—гаворыць адзін з членаў сельсавету.

Далей—абежнікі.

— „Аб вучоце чырвоных партызан“.

— «Аб дастаўленьні зьвестак па пабочных заробатках і г. д., і г. д.

Кончылі чытаць абежнікі.

— У каго яшчэ ёсьць якія-небудзь пытаньні?

— Ды вось, трэба было-б, таварышы, абгаварыць пытаньне аб рамонце грэблі, бо вясной нельга будзе выехаць,—уносіць прапанову член савету.

Старшыня зьдзіўлен: прыняць да ведама і кіраўніцтва, як гэта можна было зрабіць у адносінах да абежнікаў РВК—гэтае пытаньне нельга.

— Уласна кажучы, яно зразумела, але як гэта зрабіць, дзе мы сродкі возьмем?

— А на што мы сабралі грошы па самаабкладаньні?

— Хто яго ведае,—ці можна на гэта выдаць грошы з самаабкладаньня? Відаць, гэтае пытаньне трэба адкласьці...

Толькі спраўка прадстаўніка РВК аб тым, што на грэблю можна выдаваць грошы, сабраныя па самаабкладаньні, выратавала, і пытаньне гэтае сяк-так было вырашана:

— «Даручыць прэзыдыуму высьветліць і правесьці ў жыцьцё».

— Зараз адносна таго, што Лесбел пры лесараспрацоўках зьнішчае маладняк... Такая праца нічога ня варта. Яны ня маюць права рэзаць дрэвы менш, чым 3-х вяршкоў. Гэтак мы застанемся бяз лесу,—высоўвае пытаньне той самы член савету.

І зноў перашкода:

— А што можам мы зрабіць? Гэта —справа лясьніцтва, яны павінны сачыць...

І яшчэ шэраг вельмі важных пытаньняў, якія непакояць вёску, высунуў гэты актыўны і талковы член савету.

Але ніводнае з гэтых пытаньняў ня было, як належыць, абгаворана.

А што ж абгаварваў пленум? Зацьвердзіў плян працы, у якой забыліся зьмясьціць і пра грэблю і пра сенакос... Прачыталі абежнікі РВК—не дарма іх шмат!

Ня дзіўна тады, што актыўнасьць членаў пленуму вельмі нізкая. Пленум наведвае толькі палова членаў савету, а тры члены савету зусім выключаны за пасыўнасьць і ігнараваньне працы савету.

Ня дзіўна таксама і тое, што сяляне, якія прыходзяць у савет, ня прымаюць удзелу ў працы пленуму, ніхто і ня прыслухоўваецца аб чым гавораць на пасяджэньні пленуму.

А калі-б і прыслухаліся—то што яны маглі-б чуць? Пасяджэньні пленуму бываюць вельмі радка. За 12 месяцаў было ўсяго 6 пасяджэньняў пленуму і шэсьць пасяджэньняў прэзыдыуму.

Вось якія пытаньні разглядаліся за гэты час: аб арганізацыі краязнаўчага таварыства, аб с.-г. падатку, страхоўцы, аб камісіях пры сельсаветах, даклад старшыні КСУ, справаздача пажарнай дружыны, аб вясеньняй пасеўнай кампаніі, разгляд пастаноў РВК (адно пасяджэньне цалкам пашло на гэта), разгляд плянаў працы, даклад мэліярацыйнага т-ва, аб кааперыраваньні беднаты...

Пастановы па дакладах кепскія. Па дакладу аб пасеўнай кампаніі пастанавілі:

— «Растлумачыць насельніцтву карысьць ачысткі насеньня і імкнуцца да таго, каб больш ачысьціць». І ўсё!

Сялянскі актыў ня прымае ўдзелу ў працы савету. Не правяраюць выкананьня пастаноў, прэзыдыум ніводнага разу не рабіў справаздачы перад пленумам, сельсавет толькі адзін раз рабіў справаздачу перад выбаршчыкамі.

Вельмі кепска працуюць камісіі пры сельсавеце. Каапэрацыйная зусім не працавала, зямельная камісія толькі разглядала пытаньні аб разьмеркаваньні ільготнага лесаматар'ялу, крэдытаў па землеўпарадкаваньні і разгледзіла некалькі спрэчных зямельных спраў; амаль ніякай працы ня робіць культкамісія.

Кепска складзены пляны працы савету, хоць у іх і адбіваюцца пытаньні культурнага і гаспадарчага жыцьця раёну, але няма канкрэтных пунктаў, што іменна, як, у які тэрмін зрабіць. Усе пункты складзены так: „імкнуцца“, „дамагацца“... Толькі апошні плян на сакавік—май 28 г. складзен канкрэтна і добра. У плянах працы савету не адбіваюцца пытаньні працы сярод беднаты і батрацтва.

РВК—кепска дапамагае.

Значную частку віны за кепскую пастаноўку працы трэба аднесьці і на кепскае кіраўніцтва РВК. У лістападзе 27 г. прадстаўнік РВК абсьледаваў працу сельсавету. Гэтае абсьледваньне рабілася 2 гадзіны! Працаўнікі РВК прыяжджаюць толькі ў часе кампаніі, практычна дапамагаюць вельмі мала, пераважае пісьмовае кіраўніцтва. Сельсаветы гавораць, што РВК туга адклікаецца на запытаньні і хадайніцтвы савету.

І. Дарохаў.

Слова за камунальнай сэкцыяй гарсавету.

Гэта было спачатку заснаваньня жыльлёва-арэнднай каапэрацыі ў Менску, у 1924 годзе. Арганізавалася жыльлёвае таварыства (зараз ЖАКТ) № 2.

Камунальная гаспадарка, а тым больш кватаранты, асьцярожна падыходзілі да пытаньня, якое мае вялікае значэньне ў жыцьці працоўных.

Камунальная гаспадарка старалася пазбавіцца ад мага большага ліку дамоў, а арганізаваныя ўпяршыню праўленьні жыльлёвага таварыства з трывогаю падпісвалі з ёю дагаворы.

Асновай для разрахункаў служылі, з аднаго боку, складзеныя існаваўшым тады рамонтбудам каштарысы на рамонт дамоў, а з другога - паступленьні кватэрнай платы. Адгэтуль і бралася абгрунтаваньне гаспадарчай эксплёатацыі дамоў.

На гэтым-жа грунтавалася камунальная гаспадарка, калі здавала тады жыльлёваму таварыству № 2 сем дамоў на Леўінскай вуліцы, і на гэтай падставе ў дагаворы было абумоўлена, што за апошнія два гады арэнды жыльлёвае таварыства павінна выплачваць камунальнай гаспадарцы па 25 кап. за кожны карысны квадратовы сажань кватэрнай плошчы.

Але адна справа—каштарыснае меркаваньне, а другая справа—выкананьне рамонтаў. Рамонт пяці дамоў быў вылічан у 8 тысяч рублёў, а каштаваў ён жыльлёваму таварыству 24 тысячы руб.

Рамонт рэшты 2-х дамоў камунальная гаспадарка спачатку ўзяла на сябе, але пасьля, не будучы ўпэўнена ў «бязгрэшнасьці» сваіх каштарысаў, яна ад гэтай справы адмовілася, перадаўшы жыльлёваму таварыству замест платы за гандлёвыя памяшканьні на тэрмін і ў разьмеры, адпавядаючым вылічанай суме па рамонтным каштарысе з тым, каб само жыльлёвае таварыства зрабіла капітальны рамонт гэтых двух дамоў.

Але выканаўчы каштарыс і тут у тры разы перавысіў атрыманую з гандлёвых памяшканьняў суму.

ЖАКТ зарабіў даўгоў, пайшоў пад пратэст і не мог далей вытрымаць, але ўсе просьбы яго аб перазаключэньні «кабальнага» дагавору і да гэтага часу не далі ніякіх вынікаў, а між тым зараз надыходзіць ужо час пачатку аплаты па 25 кап. за квадр. сажань плошчы.

Ужо і РСІ і Белжылсаюз канстатавалі цяжкае фінансавае становішча ЖАКТ'у № 2.

Слова зараз за камунальнай гаспадаркай і камунальнай сэкцыяй гарсавету.

Брандабоўскі.

3 ЗАГАТОЎЧЫХ ЭПІЗОДАЎ.

БАРАЦЬБА З-ЗА СМАРЧКОЎ.

[illegible]

ЖАРАБКІ ПАЯВІЛІСЯ.

[illegible]

БЯЗ ХУСТАК НЯ БУДЗЕМ ПРАЦАВАЦЬ.

[illegible]

А. Манін.

Кнігу—у шырокія масы.

[illegible]

...10 гадзін увечары, а ў сьвяточныя дні—ад 12 гадзін дню.

М А—скі.

Непарадкі на Менскай Біржы Працы будуць зьнішчаны.

[illegible]

...драбязна запаўняць асабовыя карткі беспрацоўных, каб па гэтых картках можна было меркаваць аб характарыстыцы кожнага беспрацоўнага, і каб яна давала магчымасьць праверыць правільнасьць пасылкі на работу.

Сучасны парадак, пры якім выкананьне попыту на рабочую сілу фактычна праводзілася прадстаўнікамі саюзаў, прызнаны ненармальным. Саюзам і Біржы Працы запрапанавана адмяніць гэты парадак, і адбор рабочай сілы ў далейшым будзе рабіцца выключна загадчыкамі сэкцый Біржы Працы, але разам з тым саюзы павінны ўстанавіць рэгулярны кантроль за правільнасьцю пасылкі беспрацоўных на работу.

На дапамогу сем'ям перамененнікаў.

[illegible]

Вайскар.

ХРОНІКА.

Падрыхтоўка да Ніжагародзкага кірмашу.

Белар. сам.-прамысловы саюз рыхтуецца да ўдзелу ў Ніжгародзкім кірмашы. Мяркуецца на кірмашы прадаць розных саматужных вырабаў на 400.000 руб. Саюз павязе на кірмаш абутак, панчохі, галянтарэю, трыкатаж і інш. тавары. Разам з тым сам.-прам. саюз мяркуе закупіць на Ніжгародзкім кірмашы мануфуктуры, скураных, мэталёвых, хімічных і іншых тавараў на 1.100.000 руб.

Не хапае насеньня аўсу.

Водлу вестак, атрыманых Наркамземам, у Віцебскай акрузе не хапае каля 30 тысяч пуд. насеньня аўсу. Наркамзем у тэрміновым парадку зьвярнуўся ў Наркамгандаль, але апошні адмовіў з тае прычыны, што няма аўсу.

Апрача таго, на некаторых раёнах адчуваецца недахоп насеньня буракоў. Гэта тлумачыцца тым, што Белсельсаюз поўнасьцю ня выканаў плян завозу па карняплодах.

Тав. Галадзед вярнуўся з падарожжа.

Учора вярнуўся з падарожжа па БССР Старшыня Савету Народных Камісараў БССР тав. М. Галадзед.

300 ТЫСЯЧ САДОВЫХ УШЧЭПАЎ.

Сёлета ўсе гадавальнікі БССР выпусьцяць да 300 тысяч садовых ушчэпаў, што дасьць магчымым засадзіць да 2000 гэкт. новых садоў. Ушчэпы будуць прадавацца ня вышэй 80 кап. за штуку.

СКЛАДАНЬНЕ ГЭОБАТАНІЧНЫХ КАРТ.

Геобатанік Н. Савіч, якая па даручэньні ІБК праводзіла летась геобатанічныя работы, зараз закончыла ўкладаньне 10-цівёрснай геобатанічнай карты Менскай і Рэчыцкай акруг.

СУД.

ТРАГІЧНАЯ СПРАВА.

Селянін Расьсенскага сельсавету, Аршанскай акругі, Язсей Серыкаў у тэрмін не заплаціў 1 р. 61 капейку сельска-гаспадарчага падатку. За спаганяньнем астатняга да Серыкава прыехаў сябра райвыканкому Малкіель Давід з міліцыянэрам Андрэем Яськевічам і старшынёй сельсавету Тарасам Майсеенко. Серыкаў пачаў прасіцца даць яму некалькі дзён тэрміну, бо ў гэты момант у яго грошай ня было. Залішне заўзятыя спаганяльшчыкі адмовілі Серыкаву ў гэтай просьбе і палалі ў хлеў, каб зьвязаць і забраць апісанага за нядоімку кабана.

Гэткі «чалавечы» падыход пры нязначнасьці самае нядоімкі так усхваляваў Серыкава, што ён вырваў з рук міліцыянэра вяроўку і ня даў яму выканаць замер. Тады Малкіель закамандаваў: «кладзі замест кабана на воз самаго гаспадара». Занадта паслухмяны міліцыянэр гэты загад выканаў адразу.

Мала таго, што Серыкава павязалі, але яшчэ па дарозе ў сельсавет да крыві зьбілі яго па галаве. У сельсавеце на яго склалі пратакол за супрацьўленьне пры выкананьні службовых абавязкаў і пасадзілі. Але цесьць Серыкава ў хуткім часе прыбег у сельсавет і нядоімку ўнёс. Серыкава былі змушаны з-пад варты звольніць і пратакол зьнішчылі. Але праз некалькі дзён Серыкаў пачаў жаліцца і жонцы і суседзям на боль у галаве, а затым выявіў і псыхічную ненармальнасьць. На кожным кроку яму здавалася пагоня міліцыі. Скончылася гэтак жудаснай трагэдыяй. У адсутнасьці жонкі ён у прыпадку душэўнае ненармальнасьці засек на сьмерць цесьця, запаліў сваю хату і сам у ёй згарэў. Суседзі з рызыкаю для свайго жыцьця хацелі яго адтуль выцягнуць, але ён, адарваўшы рукаў кашулі, вырваўся і загінуў у агні.

За такое «шчырае» выкананьне службовага абавязку Аршанскі Акруговы Суд прыгаварыў міліцыянэра Яськевіча на тры гады зьняволеньня з суровым адмежаваньнем.

Вярхоўны Суд Рэспублікі, разглядзеўшы справу і прымаючы пад увагу, што Акруговы Суд кваліфікаваў злачынства Яськевіча, як перавышэньне ўлады з нанясеньнем пабояў, і адхіліў сувязь пабояў з псыхічнай хворасьцю і далейшай трагэдыяй—а гэта ў прызначэньні належнай кары і адмове ў грамадзянскім іску на ўтрыманьне сірот адыграла ролю,—прыгавар гэты адмяніў і накіраваў справу для новага разгляду з папярэднім і ўсебаковым высьвятленьнем сувязі пабояў з псыхічнай хваробай нябожчыка, бо з паказаньняў усіх дапытаных сьведак гэтая сувязь здаецца зусім наяўнай.

Шуляк.

Справачны аддзел.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК.

(на 29 мая 1928 г.).

Абл. 1 дзярж. паз.—прад. 4—70, куп. 4—68.

Абл. 2 дзярж. паз.—прад. 5—05, куп. 5—03.

Абл. 2 сял. паз.—куп. 5.

Абл. 3 сял. паз.—прад. 5—06, куп. 5—04.

Абл. 10 пр. паз. 27 г.—прад. 25—42, куп. 25—32.

Абл. дзярж паз. 1926 г.—прад. 121—50, куп. 119—50.

Абл. 12 проц. дзярж. паз.—прад. 105—95, куп. 105—91.

Абл. 6-проц. паз. індустр.—прад. 24—46,5, куп. 24—36,5.

ТЭАТР-КІНО.

БУДЫНАК БЕЛ. ДЗЯРЖ. ТЭАТРУ.

ГАСТРОЛІ ансамбля артыстаў ДЗЯРЖ. АКАД. МАСКОЎСКАГА МАЛАГА ТЭАТРУ пры ўдзеле заслуж. арт. В. Н. Пашэннай, В. О. Массалітінавай, Н. К. Якаўлева, Н. Ф. Кастрамскога, В. Р. Альхоўскага.

Аўторак, 29 мая

„БЕЗ ВИНЫ ВИНОВАТЫЕ“

Адкрыт папярэдні продаж білетаў у касе тэатру штодня ад 12—2 г. і ад 5—9 г. веч. У рабоч. касе—з 11 з пал. да 2 г. і ад 4—6 г. Пачатак у 8½ веч. Упаўнаваж. Р. В. Ольменіцкі.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА».

З аўторка, 29 мая—грандыёзнае адчыненьне тэатру „МЮЗІК-ХОЛЛ“. У праграме—лепшыя расейскія і замежныя атракцыёны. Падрабязнасьці ў афішах.

КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“.

З прычыны вялікага посьпеху яшчэ 3 дні—29, 30 і 31 мая грандыёзны прыключэнскі фільм „НАЧНЫ ЭКСПРЭС“ з удзел. Гары Піль. УВАГА! Чарговая пастаноўка—„ДАЧКА ДВУХ БАЦЬКОЎ“.

КІНО «ПРАЛЕТАРЫ».

„СТЭНЛЕЙ У НЕТРАХ АФРЫКІ“. 2 сэрыі за адзін сэанс. На 1-шы сэанс—усе білеты па 25 кап. Пачатак роўна ў 6 гадз. 30 хв.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».

Толькі 3 дні—29, 30 і 31 мая два фільмы за адзін сэанс: 1. „КНЯЖНА МЭРЫ“—у 8-х частках. 2. „БЭЛА“—у 7-х частках.

Назначаюцца нанова

ТАРГІ

на буфэты кіно „Чырвоная Зорка“ і „Пролетары“ ў сераду 30 мая 1928 году, а 12 гадзіне ў кіно „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“.

ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ БУХГАЛТЕРИИ, КАЛЬКУЛЯЦИИ и СТАТИСТИКИ ПРИ Ц. К. С. Б.

— Продолжительность курса—8 МЕСЯЦЕВ. —

Поступать на курсы можно в любой месяц года.

Принимаются лица с образованием не ниже 4 гр. семилетки.

ОКОНЧИВШИМ КУРСЫ ВЫДАЮТСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВА.

Плата за первый месяц—5 руб., а за остальные по 4 руб. в месяц ВНОСИТСЯ В НАЧАЛЕ КАЖДОГО МЕСЯЦА ВПЕРЕД по адресу: МИНСК, ВСЕКОБАНК, тек. счет № 682.

Подробные условия высылаются за 2 восьмикопеечные марки. С запросами обращаться: Минск, Всекобанк, заочным курсам.

Менскі дзень.

Экскурсію на Днепрастрой у хуткім часе наладжвае літаратурнае аб'яднаньне «Маладняк». У экскурсіі мае прыняць удзел каля 25 асоб.

Тэатральны сэзон БДТ-2 заканчваецца 15 чэрвеня новай пастаноўкай — «Калі сьпяваюць пеўні».

Пэрсанальныя пенсіі прызначыла Міжведамсьцевная камісія пры Нар. Кам. Сац. Забясьпекі: т. Лагвіновічу А. І. у суме 100 руб. у месяц за рэвалюцыйныя заслугі і т. Матусевічу—у суме 110 руб. у месяц за баявыя заслугі.

Новае паштовае агенцтва адчыняецца на станцыі Жданович пры Цэнтральным Доме адпачынку. Таксама адчыняецца новае паштовае агенцтва ў лягерах № Беларускай Тэрытарыяльнай Дывізіі.

25 вагонаў фанэры вытворчасьці Лесбелу прадала маскоўская кантора Белгандлю „Мосторгу“. На маскоўскім рынку заўважваецца вялікі попыт на нашу фанэру.

На курсах „ЦІП“ заміж беспрацоўных служачыя.

Абсьледваньнем Менскай Акруговай РСІ заўважаны выпадкі парушэньня парадку прыёму слухачоў на курсы ЦІП (Цэнтральны Інстытут Працы). Туды пасылаюцца толькі беспрацоўныя. Аднак некаторыя ўстановы пасылалі для залічэньня на курсы супрацоўнікаў, якіх потым рэгістравалі на біржы. Гэта выклікала абурэньне сярод беспрацоўных. У апошні набор, напрыклад, зьявіліся пасланымі 5 асоб з хадайніцтвам устаноў аб прыёме іх на курсы. Сярод гэтых асоб меліся т. Раф, служачы сталоўкі (ужо скончыў курсы), т. Гуліс—сябра ЛКСМБ, т. Кіркевіч—нам. заг. Менск. АкрФА, Сушкевіч—дзелавод, Кантаровіч—пам. бухг. таго-ж АкрФА і т. Жалабковіч—дзелавод Дзяржпляну.

Бюро скаргаў пры Акр. РСІ адзначыла недапушчальнасьць гэтых зьявішчаў як з боку ўстаноў, садзейнічаўшых няправільнаму прыёму т. т., так і загадчыку курсаў. Апошнія чатыры таварыша зьняты з курсаў.

БІБЛІЯГРАФІЯ.

Д-р Б. І. Смулевіч—«Хворасьць і сьмяротнасьць насельніцтва гарадоў і мястэчак БССР».

Выд. ЦСУ і НК Аховы Здароўя, стар. 531. Кошт 4 руб. Тыр. 1200.

Цікавая праца Б. С. зьяўляецца вялікім укладам у гарадзкую мэдыцыну, бо гэта першая праца, якая ахапляе ўсю нашу БССР. Да гэтага часу друкаваліся весткі па губэрнях (Масква і інш.), але весткі аб цэлай нацыі яшчэ нідзе не друкаваліся. Весткі аб хваробах і сьмяротнасьці зьяўляюцца найлепшым паказальнікам культурнасьці нацыі, таксама яны паказваюць, у якім становішчы знаходзяцца нашы арганізацыі Аховы Здароўя. Гэты культурны дакумант сьведчыць аб нашым прагрэсе за апошнія гады. Сама пастаноўка праблемы таксама вельмі цікавая.

Гэтая праца мае значнасьць ня толькі ў нашым Саюзе, але і замежамі, аб чым сьведчыць зацікаўленасьць такіх вядомых замежамі працаўнікоў, як праф. Рэсьле і інш.

Аўтар разьбірае ўсе хваробы па групах гарадзкіх пасяленьняў, па роду, нацыянальнасьці, узросту, вывучаючы сьмяротнасьць і сацыяльныя прычыны.

Шмат надаецца ўвагі хворасьці дзяцей, іх сьмяротнасьці, скарыстоўваючы ўвесь матар'ял і вопыт дзіцячых кансультацый.

Цікава, адзначае аўтар, што па сьмяротнасьці дзяцей-беларусаў беларускія гарады займаюць 3 месца пасьля Варшавы і Ленінграду.

На сьмяротнасьці дзяцей-яўрэяў беларускія гарады займаюць 40-е месца пасьля гарадоў Эўропы і Амэрыкі.

Значнае зьніжэньне сьмяротнасьці ў параўнаньні з іншымі дзяржавамі адзначае задавальняючую працу НК Аховы Здароўя ў БССР. Але калі параўнаць беларусаў і яўрэяў, дык выходзіць, што на 1000 нарожданых паміраў дзяцей беларусаў 140, а дзяцей яўрэяў—61. Гэта сьведчыць аб больш культурным выхаваньні дзяцей яўрэяў і таксама прымушае прыняць зараз прафілактычных мерапрыёмстваў для зьмяншэньня сьмяротнасьці дзяцей беларусаў.

Вялікія лічбы трахомы ў БССР гавораць аб тым, што ў гэтай галіне мы маем на зусім добрае становішча, якое патрабуе ад НК Аховы Здароўя пашырэньня сваёй працы.

Наконт вэнэрычных хваробаў гарады БССР, у параўнаньні з іншымі гарадамі СССР, роўнымі па колькасьці насельніцтва, маюць паляпшэньне з прычыны распаўсюджаньня сыфілісу пасьля імпэрыялістычнай вайны на абшарах БССР.

Кніга добра скампанавана і вельмі патрэбна як дактаром, так і ўсім, хто цікавіцца гэтай справай.

Трэба пажадаць, каб і іншыя рэспублікі СССР пачалі вывучаць гэтую праблему, бо гэта вывучэньне, калі мы цяпер ставім пытаньне аб культурнай рэвалюцыі, можа даць добрыя вынікі. А. Пракапчук.

НОВЫЯ КНІГІ.

Вышлі з друку і паступілі ў рэдакцыю газ. «Савецкая Беларусь» для рэцэнзіі наступныя кніжкі:

1. «Плуг» № 4, стар. 79, цана 50 кап. Выданьне Дзяржаўнага Выдавецтва Украіны.
2. «Большевик» № 9, стар. 94, цана 40 кап. Выданьне газ. «Правда». Масква.
3. „Як палепшыць сенажаць“, Д. Прокапенка, стар. 65, цана 25 кап.

Выданьне Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва.

4. «Зіньнесіс» К. Клагінс, стар. 13, цана 18 кап. (на літоўскай мове).

АПАВЯШЧЭНЬНІ.

Сёньня а 7-й гадз. увечары ў памяшканьні «Маладняка» (клюб Карла Маркса, пакой № 6) адбудзецца агульны сход сяброў Беларускай Асоцыяцыі Пралетарскіх пісьменьнікаў («Маладняк», польская, яўрэйская і літоўская сэкцыі).

На парадку дню—

ШЛЯХІ РАЗЬВІЦЦЯ ПРАЛЕТАРСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ І 1-ШЫ УСЕСАЮЗНЫ ЗЬЕЗД ПРАЛЕТАРСКІХ ПІСЬМЕНЬНІКАЎ.

З дакладам на азначаныя тэмы выступіць праф. ГРОСМАН-РОШЧЫН.

Запрашаюцца пісьменьнікі іншых аб'яднаньняў.

Уваход вольны.

ЧАСОВАЕ БЮРО БЕЛАППУ.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

Саюзам і Домам Прац'асьветы закуплены для сяброў саюзу два спэктаклі Маскоўскага Малага Тэатру. 3-VI у летнім садзе „Прафінтэрн“—„Анна Кристи“, 6-VI у Белдзяржтэатры: «Иван Козырь и Татьяна Русских».

Білеты—штодзённа ў канцылярыі Дому ад 11 да 2 г. і ад 6 да 9 г. увечары і ў Кутку Вучоных у т. Юдовіча.

— Сёньня а 6-й гадзіне веч. адбудзецца пасядж. ГАСП. КАМІСІІ ШЭФ. Т-ВА «Працасьветы».

ПАРАДАК ДНЮ:

1) Інструктаж упаўнаважаных і 2) справаздача ўпаўнаважаных.

Прысутнасьць усіх шэфупаўнаважаных пры установах абавязкова.

Запрашаюцца прадстаўнікі ад усіх ГРУП КОМАЎ І МЯСЦКОМАЎ.

— Сёньня а 7-й гадзіне ўвечары зачынены сход ячэйкі КП(б)Б ПРАЦАСЬВЕТЫ.

На абвестцы дню: 1) Зацьверджаньне рэзалюцыі па справаздачнаму дакладу бюро і 2) выбары на райпартканфэрэнцыю.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

Заключительный баланс „ГОСТОРГБЕЛА“ на 1-е октября 1927 года.

АКТИВ.

№№ п. п.	Наименование счетов	Сальдо счетов главн. книги	Общая сумма по груп. счет.	% %
	I. Имущество.			
1.	Счет зданий и сооружений			
	а) промышленные сооружения	43341—78		
	б) конторские и складския	86906—76		
2.	Счет инвентаря и оборудования	107111—99	237360—53	2,39
	II. Участие в др. предприятиях.			
3.	Счет акций и паев	367476—49	367476—49	3,71
	III. Денежные средства.			
4	Счет кассы	1793—36		
5	» текущих счетов	89754—26		
6.	» инвалюты в кассе	58—35		
7.	» текущ. счетов в инвалюте	13772—46	105378—43	1,06
	IV. Ценные бумаги.			
8.	Счет ценных бумаг	12100—74	12100—74	0,12
	V. Товары и материалы.			
9.	Счет товаров внутрен. на складах	57869—41		
10.	» » » в пути	38127—86		
11.	» » » на комис.	2082—40		
12.	» » экспортн. на складах	1597167—77		
13.	» » » в пути в СССР	46973—33		
14.	» » » » за границ.	37964—54		
15.	» » » на комис. за гран.	2504623—39		
16.	» » импортн. на складах	93275—12		
17.	» » » в пути	50864—79		
18.	» » » на комис.	108—11		
19.	» материалов и тары	164132—27	4593188—99	46,29
	VI. Векселя и докум. к получению.			
20.	Счет векселей получев. в портфеле	129432—90		
21.	» » в обесп. спец. тек. сч.	802786—24		
22.	» » протестованных	176—78		
23.	» ценных товарн. докум. к получению	250—98		
24.	» векселей учтен. и перед. в платеж.	1033065—35	1965712—25	19,81
	VII. Расчеты.			
25.	Счет покупателей	123270—04		
26	» поставщиков	308411—04		
27.	» комиссионеров	34426—20		
28.	» комитентов по расчетам	334009—80		
29	» торгпредств	200401—18		
30.	» разных лиц и учреждений	373955—89		
31.	» сомнительных должников	34908—09		
32.	» рабочих и служащих	2162—55	1411544—79	14,23
	VIII. Под'отчетные суммы.			
33.	Счет под'отчетных лиц	4309—78		
34.	» агентур и агентов	125822—36	130132—14	1,31
	IX. Незаконченные операции.			
35.	Счет переработки товаров	124401—49		
36.	» покупок товаров за-гран. через сов. комис.	49332—96	173734—45	1,75
	X. Расходы будущ. лет.			
37.	Счет расходов будущих лет	51084—40	51084—40	0,52
	XI. Убытки.			
38.	Счет убытков прежних лет	334884—90		
39.	» убыток отчетного года	538222—53	873107—43	8,81
	БАЛАНС	—	9920820—64	100
	За балансом.			
40.	Счет филиалов	1421750—77		
41.	» обеспечений полученных	234875—49		
42.	» товаров комисс. за границ.	1850—34		
43.	» дебиторов по дополн. обеспеч.	1479210 —	3137686—60	

ПАССИВ.

№№ п. п.	Наименование счетов	Сальдо счетов главн. книги	Общая сумма по груп. счет.	% %
	I. Капиталы предприятия.			
1.	Счет Наркомторга по обфонду	2363470—39	2363470—39	23,82
	II. Фонды (спец. капиталы).			
2.	Счет фонда улучш. быта рабоч. и служащих	4842—66		
3.	» фондов специальн. назнач.	28286—51	33129—17	0,33
	III. Резервы (регулир. статьи).			
4.	Счет погашения имущества	45825—23		
5.	» резервов на уценки	443870—96		
6.	» » по сомнит. должникам	34908—09	524604—28	5,29
	IV. Займы.			
7.	Счет спец. текущ. счетов	2457194—97		
8.	» ссуд краткосрочных	5000 —		
9.	» » целевых	518413—76		
10.	» банков по учету вексел.	1033065—35	4013674—08	40,45
	V. Векселя к платежу.			
11.	Счет векселей выдан. с плат. в СССР	205169—50		
12.	» » » » за гран.	585603—84	790773—34	7,97
	VI. Расчеты.			
13.	Счет покупателей	81787—74		
14.	» поставщиков	135202—10		
15.	» комиссионеров	22085—61		
16.	» комитентов по расчетам	301416—89		
17.	» торгпредств	1267493—40		
18.	» разных лиц и учрежден.	204477—70		
19.	» рабочих и служащих	397—78	2012861—22	20,29
	VII. Под'отчетные суммы.			
20.	Счет под'отчетных лиц	374—17		
21.	» агентур и агентов	405—80	779—97	0,01
	VIII. Незаконченные операции.			
22.	Счет накладных расходов в СССР	12324—78		
23.	» » » за границей	6129—03		
24.	» покупок товаров за границ. через Советск. комисс.	126906—72	145360—53	0,47
	IX. Доходы будущих лет.			
25	Счет доходов будущего года	36167—66	36167—66	0,37
	БАЛАНС	—	9920820—64	100
	За балансом.			
26.	Счет правления	1421750—77		
27.	» депонентов по обеспечениям	234875—49		
28.	» комитентов по товарам	1850—34		
29.	» обязательств выдан. в обеспеч.	1479210 —	3137686—60	

Председатель правления ШЕЙНИН. Главный бухгалтер ГУРЕВИЧ.

СЧЕТ ПРИБЫЛЕЙ И УБЫТКОВ ЗА 1926-27 ГОД.

ДЕБЕТ.

№№ п. п.	Наименование статей.	Сумма.
1.	Общие торговые расходы	604757—99
2.	Госналоги и местные сборы	222053—13
3.	Расходы по кредитным операциям (% % уплаченные)	483383—27
4.	Комиссия уплаченная	118194—55
5.	Недостача товаров (утечка, усушка и пр.)	62467—32
6.	Уценка дефективных товаров, матер. и тары	1067—92
7.	Курсовая разница	5384—43
8.	Амортизация имущества	13241—95
9.	Отчисления по образованию резервов	460246—30
10.	Безнадежные долги	2848—55
11.	Разные расходы и убытки:	
	а) по операц. текущ. года	312216—94
	б) по операциям до 1-X—26 г.	42279—18
		2328141—53

КРЕДИТ.

№№ п. п.	Наименование статей.	Сумма.
1.	Валовая прибыль от продажи товаров	502056—44
2.	Комиссия полученная	127543—77
3.	Доходы по кредитным операциям (% % получ.)	151146—87
4.	Излишки товаров, материалов и тары	17725—01
5.	Курсовая разница	2854—90
6.	Дивиденд по участию в других предприятиях	293—45
7.	Списание резерва прошл. года на уценку товаров	270908—21
8.	Разные доходы:	
	а) по операциям текущего года	597033—25
	б) по операциям до 1-X—26 г.	120357—10
		1789919 —
	Чистый убыток	538222—53
		2328141—53

Председатель правления ШЕЙНИН. Главный бухгалтер ГУРЕВИЧ.

Настоящий баланс утвержден Балансовой Комиссией при Наркомторге СССР, согласно протокола № 15 от 22 марта 1928 года.

1-я Дзяржаўная друкарня.